በግብርናና እንስሳት ሀብት ሚኒስቴር

በግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ማስተባበሪያ ጽህፈት ቤት

የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ስልጠና ኮሌጅ

<u>አጋርፋ</u>

ጉዳዩ፡- **<u>የኮሌጁን የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት የመጨረሻ</u>**

<u>የሥራ አመራር ሪፖርትን ይመለከታል</u>፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርት ስልጠና ኮሌጅ የ2009 በጀት ዓመት ሂሣብ የኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሃሳቦችን የያዘ 36 ገጽ የመጨረሻ የሥራ አመራር ሪፖርት (Final Management Letter) እና 16 ገጽ አባሪ በድምሩ 52 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን ልከናል፡፡ በመሆኑም በገጽ 53 በተመለከተው የኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሃሳቦች አተገባበር መርዓ-ግብር ቅጽ መሰረት የተወሰዱ እርምጃዎች በአስቸኳይ እንዲላክልን እናሳስባለን፡፡

ከሰላምታ ጋር !

ሰለሞን መብራቱ

የልማትና ማኅበራዊ መሥሪያ ቤቶች

ኦዲት ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

<u>ግልባጭ</u>

☞ ለግብርናና እንስሳት ሀብት ሚኒስቴር ከ52 ገጽ አባሪ ጋር

☞ ለግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና
ማስተባበሪያ ጽህፈት ቤት ከ52 ገጽ አባሪ ጋር

<u>አዲስ አበባ</u>

የፌደራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በግብርናና እንስሳት ሀብት ሚኒስቴር

በግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ማስተባበሪያ ጽህፈት ቤት

የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ስልጠና ኮሌጅ

የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት

የመጨረሻ የሥራ አመራር ሪፖርት

ግንቦት 2010 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በግብርናና እንስሳት ሀብት ሚኒስቴር
በግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ማስተባበሪያ ጽህፈት ቤት
የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ኮሌጅ
የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት የመጨረሻ የሥራ አመራር ሪፖርት

መግቢያ

በፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሰረት በእርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር የ2009 በጀት ዓመት የተጠቃለሉ የሂሣብ መግለጫዎች ላይ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለን ዘንድ የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ኮሌጅ ሂሳቡን ኦዲት አድርገናል።

ዓላማ

የዚህ ደብዳቤ ዓላማ በኦዲታችን ወቅት የተገኙት የውስጥ ቁጥጥር ድክመቶች እና ሌሎች ግድፈቶችን ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ፣ የፕሮጀክት ማስተባበሪያ ጽህፈት ቤቱና የኮሌጁ የበላይ አመራር አካላት እንዲያውቁትና ተገቢውን የማስተካከያ እርምጃ እንዲወስዱበት ለማድረግ ነው።

የኦዲቱ ወሰንና ኃላፊነት

ኦዲቱ የተከናወነው የዓለም አቀፍ የመንግሥት ኦዲት ደረጃዎችን (INTOSAI/ISA) መሰረት በማድረግ እና የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤትን የኦዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ መግለጫዎች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የኦዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል።

ኦዲታችን የሚያካትተው፦ -

- ✓ በሂሳብ መግለጫዎች ላይ የሰፈሩት አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና መመርመርን፣
- ✓ የሥራ አመራሩ የሂሳብ መግለጫዎችን ሲያዘጋጅ ያደረጋቸው ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎች መመዘንን፣

✓ የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ለፌዴራል መንግሥት አጠቃላይ ዓመታዊ ገቢና ወጪ ሂሣብ መግለጫ ዝግጅት አግባብነት ያላቸው መሆኑን፣ ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል።

ከዚህም በተጨማሪ የሂሳብ መግለጫዎቹ ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና መመርመርን ይጨምራል።

የሂሳብ መግለጫዎቹ ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆናቸው በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ ኦዲቱን አቅደን አከናውነናል። አስተያየት ላይ ለመድረስ በሂሳብ መግለጫዎች ላይ ያለውን የመረጃ አቀራረብ አጠቃላይ ብቃት ገምግመናል።

በመሆኑም በዚህ ሪፖርት ላይ ከተመለከቱት የአሰራርም ሆነ የሂሳብ አያያዝ ድክመቶች በተጨማሪ ሌሎች ድክመቶች ወይም ስህተቶች ሊኖሩ የሚችሉ ከመሆኑም በላይ የሂሳብ መግለጫውን ለማዘጋጀት የተዘረጉትን የውስጥ ቁጥጥርና ሌሎች ድክመቶችን ሙሉ በሙሉ ሊያሳይ አይችልም።

የውስጥ ቁጥጥርና ሌሎች ከዚህ ጋር የተያያዙ ግድፈቶችና ስህተቶች ሁሉ ሊታወቁ የሚችሉት ይህን አስመልክቶ ሰፊ ጊዜ በመውሰድ ልዩ የዝርዝር ኦዲት በጥልቀት ሲከናወን መሆኑን እንገልጻለን።

በእርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር በተዘጋጁት የተጠቃለሉ የሂሳብ መግለጫዎች ላይ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት መሰረት የሚሆኑትን የሂሳብ መግለጫዎች የማዘጋጀት ኃላፊነት የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ኮሌጅ ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ መግለጫዎችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ የኦዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

የኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሃሳቦች

የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክና ሙያ ትምህርት ሥልጠና ኮሌጅ በ2009 በጀት ዓመት ሂሣብ ኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሐሳቦች ረቂቅ ሪፖርት ላይ ምላሽ እንዲሰጥ የካቲት 16 ቀን 2010 ዓ.ም በቁጥር OFAGF-02.1/3/7 በተጻፈለት ደብዳቤ መሰረት ኮሌጁ የካቲት 29 ቀን 2010 ዓ.ም በቁጥር ሚ7/000/777/02099 በጻፈው ደብዳቤ ምላሽ ሰጥቷል። በመሆኑም ለሥራ አመራሩ የተዘጋጀው የመጨረሻው ሪፖርት እንደሚከተለው ቀርቧል።

1. **የገቢ ሂሳብ**

   1.1. **ከሽያጭ ሂሳብ ላይ አለአግባብ የተቆረጠ የቅድሚያ ግብር (ዊዝሆልዲንግ)፤**

      1.1.1. **ግኝት**

      በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀጽ 30 ተራ ቁጥር 2(ሀ) መሰረት የፌዴራልና የክልል መንግሥታት እንዲሁም የከተማ መስተዳድሮች የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ከግብር ነጻ መሆናቸው ተደንግጓል። ሆኖም ኮሌጁ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ከመሆኑም በተጨማሪ ለትርፍ ያልተቋቋመ በመሆኑ የንግድ ትርፍ ግብር የማይመለከተው ሆኖ ሳለ ኮሌጁ ከደቡብ ምርጥ ዘር ድርጅት ጋር ምርጥ ዘርን ለማባዛት በገባው ውል ስምምነት መሠረት ኮሌጁ ካገኘው ገቢ ብር 609,226.87 ውስጥ ድርጅቱ 2% የቅድሚያ ግብር ብር 12,184.53 ቀንሶ ያስቀረ መሆኑ ታውቋል።

      1.1.2. **ሥጋት**

      ህጉን ሳይከተሉ ክፍያ መፈጸም፡-

      - መንግሥት ሊያገኝ የሚገባውን ገቢ እንዳያገኝ ሊያደርገው ይችላል።
      - የመንግስት ገንዘብ አላግባብ እንዲወጣ ምክንያት ሊሆን ይችላል።

      1.1.3. **የማሻሻያ ሃሳብ**

      ኮሌጁ ህጉን ሳይከተል የፈጸመውን የቅድሚያ ግብር ክፍያ ተመላሽ አስደርጎ ፈስስ ማድረግ ይኖርበታል።

1.1.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

የደቡብ ምርጥ ድርጅት ቆርጦ ያስቀረውን 2% የቅድሚያ ግብር ብር 12,184.53 ተመላሽ እንዲያደርግ የካቲት 27 ቀን 2010 ዓ.ም በደብዳቤ ቁጥር 2/1-12/0544 ለድርጅቱ ተገልጿል።

2. ተሰብሳቢ ሂሣብ

2.1 በደንቡና በመመሪያው መሠረት ያልተወራረደ ተሰብሳቢ ሂሳብ፤

2.1.1. ግኝት

በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በመመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለሥራ ማስኬጃ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ይሁንና ኮሌጁ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ ከካፒታልና ከውስጥ ገቢ በጀት በተለያዩ የተሰብሳቢ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

- ከአንድ ወር እስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ ብር 7,172.95፣
- ከአንድ ዓመት በላይ እስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ ብር 12,910.00፣
- ከአሥር ዓመት በላይ የቆየ ብር 3,767.40፣

በድምሩ ብር 23,850.35 በደንቡና በመመሪያው መሰረት ሳይወራረድ (ሳይሰበሰብ) ለረዥም ጊዜያት በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ ታውቋል፡፡ ስለሁኔታው ቀደም ባሉት በጀት ዓመታት ኦዲት ወቅትም ተሰብሳቢ ሂሳቦቹ እንዲወራረዱ፤ ሊሰበሰቡ የማይችሉ ከሆነ ደግሞ ደንብና መመሪያውን ተከትለው እንዲሰረዙ አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም በበጀት ዓመቱ ተሰብሳቢ ሂሳቦቹ ሳይወራረዱ (ሳይሰበሰቡ) ይገኛሉ፡፡ (ለዝርዝሩ አባሪ 1 ተያይዟል)

2.1.2 ሥጋት

በተሰብሳቢ ሂሳቦች ላይ ተገቢው ቁጥጥርና ክትትል ካልተደረገ፡-

- የመንግሥት ገንዘብ ለታቀደለት ዓላማ መዋሉን ለማረጋገጥ ካለማስቻሉም በላይ ገንዘቡ ሳይሰበሰብ ሊባክን ይችላል።
- ገንዘቡ ለታለመለት ዓላማ መዋሉን ለማረጋገጥ አይቻልም።

2.1.3 የማሻሻያ ሃሳብ

የቅድሚያ ክፍያ ሒሳቦች በመንግሥት የፋይናንስ ደንብና መመሪያ መሰረት እንዲወራረዱ ተገቢው ክትትልና ቁጥጥር መደረግ ይኖርበታል። ሊሰበሰቡ የማይችሉ ከሆነ ደግሞ ሁኔታው ተጣርቶ ደንብና መመሪያውን ተከትለው እንዲሰረዙ መደረግ እንዳለበት በድጋሚ ለማሳሰብ እንወዳለን።

2.1.4 የሥራ አመራሩ ምላሽ

1. በካፒታል በጀት በ4203 የሂሳብ መደብ የተያዘው ተሰብሳቢ ሂሳብ ብር 7,172.95 በቀጣይ ተጣርቶ ምላሽ የሚሰጥበት ይሆናል።
2. ከብር 12,910.00 ተሰብሳቢ ሂሳብ ውስጥ፣
   2.1. መምህር ሲሳይ ከበደ ተብሎ እንዲስተካከል እየገለጽን ብር 9,500.00 (ዘጠኝ ሺህ አምስት መቶ) ለምርምር ሥራ ወስዶ የምርምር ሥራው ባለመጠናቀቁ ምክንያት ሂሣቡ አልተወራረደም።

   2.2. መምህርት አስካለች ደሳለኝ ክሊራንስ ሳያዞሩ ኮሌጁን የለቀቁና ለውሎ አበል የወሰዱትን ሂሳብ ብር 3,410.00 እንዲያወራርዱ ክትትል እየተደረገ ሲሆን በቀጣይ እርምጃ የሚወሰድ ይሆናል።

3. ከውስጥ ገቢ በጀት በ4203 የሂሳብ መደብ የተያዘው ተሰብሳቢ ሂሳብ ብር 3,767.40 ከአቶ የኋላሸት ገብሬ የሚፈለግ ሲሆን ግለሰቡ ከሀገር ውጪ ጠፍተው የሄዱ ስለመሆኑ በማጣራት እና ለኮሌጁ ሥራ አመራር ቀርቦ ከመዝገብ እንዲሰረዝ በተደረገው መሠረት ከእዳ እንዲሰረዝ ጥር 10 ቀን 2010 ዓ.ም በቁጥር 1/2/1-103/0774 በተጻፈ ደብዳቤ አመራር ተሰጥቶበታል።

2.1.5. የኦዲተሩ አስተያየት

ተሰብሳቢ ሂሳቦቹ እንዲወራረዱ እየተደረገ ያለው ጥረት እንዲቀጥል፤ መወራረድ (መሰብሰብ) የማይችሉ ሂሳቦች ደግሞ ደንቡና መመሪያውን

ተከትለው እንዲሰረዙ እንዲደረግ እያሳሰብን የተሰረዘው ሂሳብ አግባብነትና ትክክለኛነት ግን በቀጣይ ኦዲት ወቅት የሚረጋገጥ ይሆናል።

3. ተከፋይ ሂሣብ

3.1 ለረጅም ዓመታት በተከፋይ የተያዘ ሂሳብን በተመለከተ፤

3.1.1. ግኝት

በኮሌጁ የሚገኙት ተከፋይ ሂሳቦችን ተገቢነት ለማረጋገጥ እንዲሁም ኮሌጁ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ከካፒታልና ከውስጥ ገቢ በጀት በ5002 የተከፋይ ሂሳብ ኮድ (መደብ) ከአንድ ወር እስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ ለማን እንደሚከፈል የማይታወቅ ብር 3,161.40 የሚገኝ መሆኑ ታውቋል።

3.1.2. ሥጋት

የተከፋይ ሂሳቡ ሁኔታ ተጣርቶ አስፈላጊው እርምጃ ካልተወሰደ የሂሳብ ሪፖርቱን ተዓማኒነት ሊያሳጣው ይችላል።

3.1.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በፋይናንስ አስተዳደር ደንብና መመሪያ መሠረት ተከፋይ ሂሳቦች በወቅቱ እንዲከፈሉ መደረግ ይኖርበታል። የማይከፈሉ ከሆነ ደግሞ ሁኔታው ተጣርቶ ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ መወሰድ ይኖርበታል።

3.1.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

በተከፋይ የተያዘውን ብር 3,161.40 በቀጣይ አጣርተን ምላሽ የምንሰጥ መሆኑን እንገልጻለን።

4. መደበኛ የሒሳብ ሚዛናቸውን ያልጠበቁ ሂሳቦች፤

4.1. የተሰብሳቢና የተከፋይ ሂሳቦች፤

4.1.1. ግኝት

በፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት የገቢ፣ የወጪ፣ የተሰብሳቢ፣ የተከፋይና የመሳሰሉት ሒሳቦች

የዴቢት ወይም የክሬዲት መደበኛ ሚዛናቸውን የጠበቁ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም በተሰብሳቢ ተቀጽላ ለጀሮች ላይ የሚታየው ከወጪ ቀሪ መድረሻ ሚዛን (Ending Balance) በዴቢት መታየት ያለበት ቢሆንም በብር 2,054.55 ክሬዲት ሚዛን፤ የተከፋይ ሂሳብ ደግሞ ክሬዲት ሚዛን ማሳየት ያለበት ቢሆንም ብር 2,047.16 ዴቢት ሚዛን አሳይቷል፡፡ (ለዝርዝሩ በአባሪ 2 ተያይዟል)

4.1.2. _ሥጋት_

ሂሳቦች መደበኛ የዴቢት ወይም የክሬዲት ሚዛናቸውን ያልጠበቁ ከሆነ በሂሳብ መግለጫዎቹ ላይ በየሒሳብ መደቡ የተመለከቱትን ሂሳቦች ትክለክለኛውን ሂሳብ እንዳያመለክቱ ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ።

4.1.3. _የማሻሻያ ሃሳብ_

ሂሳቦች መደበኛ የዴቢት ወይም የክሬዲት ሚዛናቸውን የጠበቁ ለመሆኑ ተገቢው ክትትልና ቁጥጥር መደረግ ይኖርበታል። የሂሳቡም ሁኔታ ተጣርቶ ተገቢው ማስተካከያ ሊሰራለት ይገባል።

4.1.4. _የሥራ አመራሩ ምላሽ_

የሂሣብ ሚዛናቸውን ያልጠበቁ የተሰብሳቢና የተከፋይ ሂሳቦችን ሁኔታ በማጣራት አስፈላጊውን ማስተካከያ እናደርጋለን።

5. _የወጪ ሂሣብ_

5.1. _በመረጃ ያልተደገፈ የሂሳብ ማስተካከያ_፤

5.1.1. _ግኝት_

በኮሌጁ የተከናወኑት የሒሳብ ማተካከያዎች የገ/ኢ/ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ያወጣውን የፌዴራል መንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት የተከተሉ መሆኑን እንዲሁም የሂሳብ ማስተካከያዎቹን አግባብነት ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በብር 82,954.55 በሂሣብ ምዝገባ ማዘዣ (ጆርናል ቫውቸር) ላይ በዴቢትና በክሬዲት የሂሳብ ማስተካከያ የተሰራ ቢሆንም ማስተካከያዎች ላይ ስህተቱ በየትኛው የወጪ ደረሰኞች ላይ እንደተፈፀሙ እና የሂሣብ ማስተካከያው እንዲሠራ ያስፈለገበት ምክንያት ያልተገለጸ በመሆኑ

ምክንያት የማስተካከያ ሒሳቡን ትክክለኛነትና አግባብነት ለማረጋገጥ አልተቻለም። (ለዝርዝሩ አባሪ 3 ተያይዟል)

5.1.2. ***ሥጋት***

የሂሣብ ማስተካከያው እንዲሠራ ያስፈለገበት ምክንያት እንዲሁም ስህተቱ በየትኛው የገቢና የወጪ ደረሰኞች ላይ እንደተፈፀመ ሳይገለጽ (ሳይታወቅ)የሚሰሩ የሂሳብ ማስተካከያዎች ለጥፋትና ለጉድለት መንገድ ሊከፍቱ እና የሒሳብ መግለጫዎቹን ተዓማኒነት ሊያሳጣቸው ይችላሉ።

5.1.3. ***የማሻሻያ ሃሳብ***

በፋይናንስ ሥርዓትና መመሪያው መሰረት ለተሰሩት የሂሳብ ማስተካከያዎች ተገቢው መረጃ ሊቀርብላቸው ይገባል።

5.1.4. ***የሥራ አመራሩ ምላሽ***

ለተሰሩት የሂሣብ ማስተካከያዎች በተሰጠው አስተያየት መሠረት ለወደፊቱ ማስተካከያዎቹ ያስፈለጉበትን ምክንያት እንገልጻለን።

5.2. **በትክክለኛው (በተገቢው) የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ የወጪ ሂሳብ፤**

5.2.1. ***ግኝት***

ኮሌጁ የወጪ ሂሳቦችን የሚመዘግበው የገ/ኢ/ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያን ተከትሎ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ለተለያዩ ክፍያዎች የተፈጸመው ብር **16,400.00** በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ ታውቋል።
(ለዝርዝሩ አባሪ 4 ተያይዟል)

5.2.2. ***ሥጋት***

- የሂሳብ መግለጫዎቹ ትክክለኛውን ሂሳብ እንዳያመለክቱ ምክንያት ሊሆን ይችላል።
- ከበጀት በላይ ወይም ከበጀት በታች ጥቅም ላይ የማዋልን ችግር ለማጣጣም የተመዘገበ መሆኑን ሊያመላክት ይችላል፡፡

5.2.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በስህተት ለተመዘገቡት ሂሳቦች ተገቢው ማስተካከያ ሊሰራላቸው ይገባል፡፡ በተጨማሪም ወጪዎች ከመመዝገባቸው በፊት ለወጪው በጀት መያዙንና በትክክለኛ የሂሳብ መደብ ለመመዝገባቸው ተገቢው ክትትልና ቁጥጥር መደረግ ይኖርበታል፡፡

5.2.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

በትክክለኛው (በተገቢው) የሂሣብ መደብ ያልተመዘገበ የወጪ ሂሣብ የልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ በሂሣብ መደብ ኮድ 6116 መክፈላችን ስህተት መሆኑን በተሰጠን አስተያየት የምናስተካክል ቢሆንም ቀደም ሲል ባለን ግንዛቤ መሠረት የቁርጥ አበል ክፍያ በበጀት ኮድ 6116 ላይ ይከፈላል የሚል ግንዛቤ ያለንና በዚህ በጀት አመትም በዚሁ በጀት ኮድ ላይ በጀት ተይዞ ክፍያው እየተፈጸመ ያለ በመሆኑ ለሚቀጥለው በጀት አመት በተገቢው የበጀት ኮድ ላይ በጀት እንዲያዝና ክፍያውንም በበጀት ኮድ 6121 ላይ እንዲሆን የምናስተካክል መሆኑን እንገልጻለን፡፡

5.3. በፋይናንስ መመሪያው መሰረት ያልተመዘገበና ያልተፈጸመ የግንባታ ሥራ ክፍያ፤

5.3.1. ግኝት

በኮሌጁ ለህንፃ ተቋራጭ የሚፈጸመው ክፍያ በግዥ መመሪያው እና በውሉ መሰረት የተፈጸመ መሆኑን እና የአመዘጋገብ ሥርዓቱም የገ/ኢ/ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ባወጣው የፌዴራል መንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያን ተከትሎ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ኮሌጁ የመማሪያ ህንጻና የመሰብሰቢያ አዳራሽ ግንባታ ሥራን እንዲያከናውን ከቤዛ ኮንስትራክሽን የሕንጻ ሥራ ተቋራጭ ጋር እንዲሁም የዶርሚቴሪና የምድረ ጊቢ ግንባታ ሥራን እንዲያከናውን ከ3 ኤም ኢንጂነሪንግ እና ኮንስትራክሽን ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማኅበር ጋር ባደረገው ሥምምነት መሰረት የተፈጸሙ ክፍያዎችና የአመዘጋገብ ሥርዓቱ መመሪያውን ተከትለው የተፈጸሙ ለመሆናቸው ኦዲት ሲደረግ ቀጥለው የተመለከቱት ሁኔታዎች ታይተዋል፡፡

1. **<u>ቤዛ ኮንስትራክሽን የሕንጻ ሥራ ተቋራጭ</u>**

- ብር **441,804.29** በብልጫ የተቀነሰ የተጨማሪ ዕሴት ታክስ መኖሩ፣
- ብር **687,888.01** በብልጫ የተቀነሰ የቅድሚያ ግብር ሂሳብ መኖሩ፣
- ብር **3,617,462.64** ያልተመለሰ (ያልተቀነሰ) የቅድሚያ ክፍያ ሂሳብ መኖሩ፣
- ከላይ በተመለከቱት የሂሳብ ልዩነቶች ምክንያት ብር **2,487,770.34** በብልጫ የተከፈለ የጥሬ ገንዘብ ሒሳብ መኖሩ፣

2. **<u>3ኤም ኢንጂነሪንግ እና ኮንስትራክሽን ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማኅበር</u>**

- ብር 171,062.14 በብልጫ የተቀነሰ የተጨማሪ ዕሴት ታክስ መኖሩ፣
- ብር 609,963.04 በብልጫ የተቀነሰ የቅድሚያ ግብር መኖሩ፣
- ብር 1,220,812.98 ያልተመለሰ (ያልተቀነሰ) የቅድሚያ ክፍያ ሂሳብ መኖሩ፣
- ከላይ በተመለከቱት የሂሳብ ልዩነቶች ምክንያት ብር 439,787.80 በብልጫ የተከፈለ የጥሬ ገንዘብ ሒሳብ መኖሩ፣

ታውቋል። (ለዝርዝሩ አባሪ 5 እና 6 ተያይዟል)

5.3.2. <u>ሥጋት</u>

በአመዘጋገቡ ላይ በሚታየው ስሕተት ምክንያት፡-

- ☞ የሂሳብ መግለጫው ትክክለኛውን ገጽታ እንዳያመለክት ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ።
- ☞ ሊቀነስ የሚገባው ገንዘብ ሳይቀነስ ሊቀር ይችላል።
- ☞ መከፈል የሌለበት ገንዘብ ሊከፈል፤ መከፈል ያለበት ገንዘብ ደግሞ ላይከፈል ይችላል።
- ☞ ለመንግሥት ገንዘብ ያለአግባብ መውጣት ምክንያት ሊሆን
- ☞ ይችላል።

5.3.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በአመዘጋገብ ላይ ለታዩት ስህተቶች ተገቢው ማስተካከያ እንዲሰራ፤ መሰብሰብ ያለበት ሂሳብ እንዲሰበሰብ፤ መከፈል ያለበት ገንዘብ እንዲከፈል፤ ለወደፊቱም በኮንስትራክሽን ክፍያ አፈጻጸምና አመዘጋገብ ላይ ተገቢው ጥንቃቄ እንዲደረግ እናሳስባለን፡፡

5.3.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

በፋይናንስ መመሪያው መሠረት ያልተመዘገበና ያልተፈፀመ የግንባታ ሥራ ክፍያ ላይ የታዩ ስህተቶችን እንደገና በማጣራት በአመዘጋገብ ላይ ለታዩት ስህተቶች ተገቢው ማስተካከያ እንዲሰራ የምናደርግ ሲሆን መከፈል ያለበት ገንዘብ እንዲከፈል፤ መሰብሰብ ያለበት ሂሣብ እንዲሰበሰብ እና በኮንስትራክሽን ግንባታ ክፍያ ዙሪያ ያለብንን የሙያ እጥረት የተሻለ አፈጻጸም ካሳዩ ድርጅቶች የልምድ ልውውጥ በማድረግ የመጨረሻ ክፍያ ከመፈፀሙ በፊት ማስተካከያ የምናደርግ ይሆናል፡፡

5.4. ከውል ሥምምነት በላይ ተከፍሎ የተገኘ የአማካሪ ክፍያ፤

5.4.1. ግኝት

ሰኔ 2002 ዓ.ም በወጣው የፌደራል መንግሥት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ክፍል አራት አንቀጽ 16(17) መሰረት ኮሌጁ ለፈጸማቸው ግዥዎች ተገቢ ውል የሚፈጽም መሆኑንና የከፈላቸውም ክፍያዎች በውሉ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ:-

1. ኮሌጁ ከኮንስትራክሽን ዲዛይን አክሲዮን ማኅበር (Construction Design S.C.) ጋር በፈጸመው የማማከር አገልግሎት ውል መሰረት ብር 1,857,181.90 መክፈል ሲገባው እስከ ሰኔ 30, 2010 ዓ.ም ድረስ ብር 4,025,000.00 ተከፍሎ የተገኘ መሆኑ፣

2. የአጋርፋ ግብርና ቴክኒክ ሙያ ትምህርትና ስልጠና ኮሌጅ ከኮንስትራክሽን ዲዛይን አክሲዮን ማኅበር (Construction Design S.C.) ጋር በፈጸመው የማማከር አገልግሎት ውል መሰረት ብር 1,857,181.90 ክፍያ መፈጸም ሲገባው ኮሌጁ እስከ ሰኔ 30, 2010 ዓ.ም ድረስ ብር 4,025,000.00 ክፍያ ፈጽሞ የተገኘ መሆኑ ታውቋል፡፡

ሆኖም በግዥ መመሪያው አንቀጽ 16 (14) (5ለ) መሰረት የአማካሪው ስህተት ባልሆነ ምክንያት የውል ጊዜው በመራዘሙ የሚደረገው የዋጋ ማስተካከያ ከውሉ ጠቅላላ ዋጋ ከአስራ አምስት በመቶ (15%) የበለጠ መሆን እንደሌለበት የተመለከተ ቢሆንም ኮሌጁ ለአማካሪው የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ጨምሮ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ ብር ብር 2,167,818.10 ተጨማሪ ክፍያ የፈጸመ ሲሆን ተጨማሪ ክፍያው ከመጀመሪያው ውል ብር 1,857,181.90 ጋር ሲነጻጸር በ116.7% የጨመረ መሆኑ፣

3. በግዥ መመሪያው አንቀጽ 25(11) በአዋጁ አንቀጽ 51(1ሰ) እና 51(2) መሰረት ካልሆነ በስተቀር የመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ከአንድ አቅራቢ ለሚፈጽመው ግዥ የውል ሥምምነት መፈረም እንዳለበት የተመለከተ ቢሆንም ኮሌጁ የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ጨምሮ በተጨማሪነት ለፈጸመው ክፍያ ብር 2,167,818.10 የተጨማሪ የማማከር ሥራ ውል ሥምምነት ያልቀረበለት መሆኑ፤

ታውቋል። (ለዝርዝሩ አባሪ 7 ተያይዟል)

5.4.2. ሥጋት

- ☞ በመመሪያ ከተፈቀደው በላይ ለተጨማሪ ክፍያ መፈጸም ለመንግሥት ገንዘብ ያለአግባብ መውጣት ምክንያት ሊሆን ይችላል።
- ☞ ክፍያውን ተዓማኒነት ሊያሣጣው ይችላል።
- ☞ ከውል በላይ ክፍያን መፈጸም ተጠያቂነትን ሊያስከትል ይችላል።

5.4.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በመመሪያው ከተፈቀደው በላይ ለተጨማሪ ክፍያ መፈጸም ለመንግሥት ገንዘብ ያለአግባብ መውጣት ምክንያት ከመሆኑም በተጨማሪ ተጠያቂነትን ሊያስከትል ስለሚችል በኮንስትራክሽን ክፍያ አፈጻጸሙ ላይ በመመሪያው መሰረት ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ ለወደፊቱም ተገቢው ጥንቃቄ እንዲደረግ እናሳስባለን።

5.4.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

የተጨማሪ ውል ስምምነት ለመፈፀሙ ማስረጃ እንዲቀርብ ለኮንስትራክሽን አማካሪ ድርጅቱ በደብዳቤ ተጠይቋል።

6. ንብረት

6.1. ለመዝናኛ ክበቡ በብድር ተሰጥቶ ተመላሽ ያልተደረገ ሸቀጣ ሸቀጥና ለምግብ አገልግሎት የሚውሉ ግብዓቶች፤

6.1.1. ግኝት

በኮሌጁ ለሚማሩ ተማሪዎች ምግብ ለማዘጋጀት የሚውሉ ግብአቶች ለታለመለት አላማ የሚውሉ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ከ2008 ዓ.ም. ጀምሮ በተለያዩ ጊዜያት በንብረት ገቢ ደረሰኝ (ሞዴል 19) ለተማሪዎች የምግብ እቃ ግምጃ ቤት ሚኒ እስቶር (Mini Store) እና ወፍጮ ቤት ገቢ ከሆኑት ውስጥ በጠቅላላው ዋጋቸው ከብር 203,495.00 በላይ የሆኑ ሸቀጣ ሸቀጥና ለምግብ አገልግሎት የሚውሉ ግብዓቶች በሞዴል 22 ወጪ ተደርገው በራሱ ገቢ ለሚንቀሳቀሰው ለኮሌጁ የሰራተኞች መዝናኛ ክበብ (Cafeteria) በብድር የተሰጡ ቢሆንም ተመላሽ ያልተደረጉ መሆኑ ታውቋል። (ለዝርዝሩ አባሪ 8 ተያይዟል)

6.1.2. ሥጋት

በብድር የተሰጡት ሸቀጣ ሸቀጥና ለምግብ አገልግሎት የሚውሉ ግብዓቶች በወቅቱ ተመላሽ የማይደረጉ ከሆነ፡-

- የመንግሥት በጀት ለታለመለት ዓላማ መዋሉን ለማረጋገጥ አይቻልም።
- ተጠያቂነትን ሊያስከትል ይችላል።

6.1.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በብድር የተሰጡት ሸቀጣ ሸቀጥና ለምግብ አገልግሎት የሚውሉ ግብዓቶች በአስቸኳይ ተመላሽ እንዲደረጉ እናሳስባለን።

6.1.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

በተቋሙ ውስጥ ለተማሪዎች ምግብ አቅርቦት የሚውሉ ግብአቶች የሚቀርቡት አገር አቀፍ ጨረታ በማወዳደር አሸናፊ ከሆኑ ድርጅቶች

ጋር ውል ላይ በተመሰረተ ሥምምነት እንዲያቀርቡ የሚደረግ ሲሆን ይህ ሥምምነት አልፎ አልፎ በተለያዩ ነጋዴዎች በሚያቀርቧቸው ችግሮች እንዲሁም አገር አቀፋዊ በሆኑ ምክንያቶች አቅርቦቱ የሚስተጓጎልበት ሁኔታ ሲፈጠር ተማሪዎችን የመመገብ ኃላፊነት የኮሌጁ በመሆኑ ከመዝናኛ ክበቡ ላይ በተለይም በትምህርት ዘመኑ መጀመሪያ ላይ ከመዝናኛ ክበቡ የምግብ ግብዓቶች በብድር የሚወሰድበት ሁኔታ አለ። በሌላ በኩል የመማር ማስተማሩ በጤናማ አካሄድ እንዲመራ በአብዛኛው ለመምህራንና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች አግልግሎት የሚሰጠው ክበብ አንዳንዴ የገበያ አቅርቦቶች በማይመቻቸበት ወቅት የምግብ ጥሬ እቃ ከተማሪዎች ምግብ ቤት በብድር መወሰዱ ግድ የሚሆንበት ወቅት ይፈጠራል። ከዚህ አንጻር በብድር የመደጋገፍ ሁኔታ በሁለቱም ምግብ ቤቶች ያለ ሁኔታ ነው።

ስለሆነም ከተማሪዎች ምግብ ቤት በ2008 ዓ.ም ብር 203,495.00 የሚያወጡ የምግብ ጥሬ እቃዎች የተወሰደ ቢሆንም በእንጻሩ ለዚሁ የትምህርት ዘመን ከሰራተኞች መዝናኛ ክበብ ብር 135,675.52 የሚያወጡ የምግብ ጥሬ እቃዎች በብድር ለተማሪዎች ምግብ ዝግጅት አገልግሎት እንዲውል ተሰጥቷል። ቀሪው ብር 67,820.00 በ2010 የትምህርት ዘመን ሊመለስ እንደሚችል እንገምታለን።

ከዚሁ ጋር ተያይዞ መደጋገፍ እስካለ ድረስ የእቃዎች ውሰት በተሻለ የቁጥጥር ሥርዓት እንዲፈጸም የምንሰራ መሆኑን እንገልጻለን።

6.1.5. የኦዲተሩ አስተያየት

መዝናኛ ክበቡ የምግብ ግብዓቶችን በብድር ለተማሪዎች ምግብ ቤት ለመስጠቱ ተጨባጭ ማስረጃ አልቀረበም። ከዚህም በተጨማሪ ብድር በሚሰጥበትና ተመላሽ በሚደረግበት ጊዜ በተጨባጭ የጽሁፍ ማስረጃና ፊርማ መደገፍ ይኖርበታል።

6.2. በብድር የተሰጠ ሰንጋዎች፣ በጎችና የእርባታ እንስሳትን በተመለከተ፤

6.2.1. ግኝት

ኮሌጁ ብር 184,923.00 የሚያወጡ ለሽያጭ አገልግሎት የሚውሉ የተለያዩ እንስሳቶችንና የእንስሳት ውጤቶችን ከ2008 በጀት ዓመት ጀምሮ

በተለያዩ ጊዜያት ለኮሌጁ የሰራተኞች ክበብ (ካፍቴርያ) በዱቤ የሰጠ ቢሆንም ገንዘቡ ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ ታውቋል።

(ዝርዝሩ በአባሪ 9 ተያይዟል)

6.2.2. ሥጋት

በብድር የተሰጠው ገንዘብ በወቅቱ ተመላሽ ካልተደረገ፡-

- ☞ የመንግሥት ገንዘብ ሳይሰበሰብ ሊቀር ይችላል።
- ☞ በንብረት ቁጥጥር ሥርዓቱ ላይ ክፍተት ሊፈጥር ይችላል።

6.2.3. የማሻሻያ ሃሳብ

በብድር የተሰጡት ሰንጋዎች፣ በጎችና የእርባታ እንስሳት ገንዘብ በአስቸኳይ ተመላሽ መደረግ አለበት፤ ለወደፊቱም ኮሌጁ በብድር የሚሰጠውን ንብረት በወቅቱ ተከታትሎ ማስመለስ ይኖርበታል።

6.2.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

ኮሌጁ ከአካባቢው ከተሞች ወጣ ብሎ የተመሰረተ በመሆኑ ሁሉንም አገልግሎት ከእራሱ ብቻ የሚያገኝ በመሆኑ የተሰጠውን ተልዕኮ ለማሳካት ሲባል ለኮሌጁ አካዳሚክና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች በብቸኝነት አገልግሎት የሚሰጠው የሰራተኞች መዝናኛ ክበብ ከመንግሥት በጀት የማይበጀትለትና የሚሰጠውም አገልግሎት ሊቋረጥ ስለማይችል እና ሰራተኞችም ሥራቸውን በተረጋጋ መንፈስ ማከናወን እንዲችሉ ኮሌጁ አገልግሎቱን ተደራሽ ማድረግ ስለሚጠበቅበት ክበቡ የገንዘብ አቅም ውስንነት ስላለበት የኮሌጁን ምርቶች በተመጣጣኝ ዋጋ በዱቤ ሽያጭ እንዲጠቀምና በመጨረሻም የምርቶችን ዋጋ ክፍያ እንዲፈጸም በማድረግ ተገቢውን አገልግሎት እንዲሰጥ ሁኔታዎች አስገድደዋል። በመሆኑም ክበቡ ለትርፍ ያልተቋቋመ በመሆኑ ባጋጠመው የገንዘብ እጥረት ክፍያውን በወቅቱ መክፈል ባይችልም የሚፈለግበትን የዱቤ ክፍያ ለመፈጸም ተግባራዊ በማድረግ ላይ ይገኛል።

6.3. <u>መሥሪያ ቤቱን ከለቀቁ ሰራተኞች ተመላሽ ያልተደረገ ንብረት ስለመኖሩ፤</u>

6.3.1. <u>ግኝት</u>

በኮሌጁ ይሰሩ የነበሩ ሠራተኞች ሥራ በሚለቁበት ወቅት ለሥራቸው የሚያገለግሉ በንብረት ወጪ ደረሰኝ (ሞ/22) የተረከቧቸውን ቋሚ ዕቃዎች ለንብረት ክፍል ተመላሽ ያደረጉ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ፡-

1. አምስት ሰራተኞች ከሥራ ሲለቀቁ የተረከቡትን ቋሚ እቃዎች ያላስረከቡ መሆኑ፤ (ለዝርዝሩ አባሪ 10 ተያይዟል)
2. በአስር መምህራን እጅ ላይ ለሚገኙ ንብረቶች የመቆጣጠሪያ ካርድ (UC) ያልተዘጋጀላቸው በመሆኑ በሰራተኞቹ እጅ ንብረቶች መኖራቸውን እና ሰራተኞቹ ኮሌጁን ሲለቁ ንብረቶቹን ተመላሽ ስለማድረጋቸው ለማረጋገጥ አለመቻሉ፤
   (ለዝርዝሩ አባሪ 11 ተያይዟል)

ታውቋል፡፡

6.3.2. <u>ሥጋት</u>

1. ሰራተኞች ከሥራ ሲለቁ በእጃቸው ላይ ይገኝ የነበረውን ቋሚ እቃዎች በወቅቱ እንዲያስረክቡ ካልተደረገ፡-
   - ☞ በክትትልና በቁጥጥር ሥርዓቱ ላይ ክፍተት ሊፈጥር ይችላል፡፡
   - ☞ የመንግሥት ንብረት ተመላሽ ሳይደረግ ሊቀር ይችላል፡፡
2. በተጠቃሚዎች እጅ ላይ ለሚገኙ ቋሚ ንብረቶች በሙሉ መቆጣጠሪያ ካርድ (UC) ካልተዘጋጀላቸው በክትትልና በቁጥጥር ሥርዓቱ ላይ ክፍተት ሊፈጥር ይችላል፡፡

6.3.3. <u>የማሻሻያ ሃሳብ</u>

- ✓ ኮሌጁ የመንግሥት ንብረት ገቢ እንዲሆን አስፈላጊውን እርምጃ ሊወስድ ይገባል፡፡
- ✓ በተጠቃሚዎች እጅ ላይ ለሚገኙ ቋሚ ንብረቶች በሙሉመቆጣጠሪያ ካርድ (UC) ሊዘጋጅላቸው ይገባል፡፡

6.3.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

ኮሌጁ ቀደም ሲል ለቋሚ ሰራተኞች የንብረት ርክክብ የሚፈጽመው በቋሚ የንብረት መረካከቢያ ቅጽ (ሰነድ) በመጠቀም ነበር። ነገር ግን በአሁኑ ወቅት በነፍስ ወከፍ ካርድ ለመጠቀም አስፈላጊውን የሰነድ ሕትመት በመፈጸም ወደ ነፍስ ወከፍ ካርድ (User Card) በማዞር የምዝገባ ሥራውን ጀምረናል። በመሆኑም በአባሪው ከተራ ቁጥር 1 እስከ 5 እና ከተራ ቁጥር ከ1 እስከ 10 ድረስ የስም ዝርዝራቸው የተጠቀሱ ሰራተኞችና መምህራን ቀደም ብሎ ንብረቶቹን የተረከቡት በቋሚ የንብረት መረካከቢያ ቅጽ (ሰነድ) በመሆኑና ሲሄዱም በዚሁ ሰነድ በመጠቀም ያስረከቡ በመሆኑ የንብረት ርክክብ አፈጻጸም በነፍስ ወከፍ ካርድ ሰነድ ላይ ሊታይ አልቻለም። ስለሆነም የተጠቀሱት ሰራተኞችና መምህራን ቀደም ሲል የተረከቧቸውን ንብረቶችን በስማቸው ከታተመው የስም ቲተር በስተቀር ቀደም ሲል በስማቸው የተረከቧቸውን የመንግሥት ንብረቶችን ሙሉ በሙሉ በአግባቡ ርክክብ በመፈጸም የሄዱ መሆኑን በእርግጠንነት እያረጋገጥን በቀጣይ የሁሉንም ሰራተኞች የንብረት ርክክብ ወደ ነፍስ ወከፍ ካርድ (User Card) በመቀየር በመመዝገብ የምናስተካክል መሆኑን እንገልጻለን።

6.3.5. የኦዲተሩ አስተያየት

በተሰጠው ምላሽ መሰረት ንብረቶቹ ተመላሽ ለመሆናቸውና ምዝገባውም የተስተካከለ ለመሆኑ በቀጣይ ኦዲት ወቅት የሚረጋገጥ ይሆናል።

6.4. የንብረት አያያዝና አጠባበቅ ላይ የታዩ ክፍተቶችን በተመለከተ፤

6.4.1. ግኝት

የኮሌጁን የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሠረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. **በኮንስትራክሽን ዕቃዎች ግምጃ ቤት፤**

   1.1. ቢን ካርድ ከዕቃው ጋር አብሮ ያልተቀመጠ መሆኑ፤

1.2. 58 ፓኬት 3/12 የሆነ ቪቴ፣ 3 የጋሪ እግር፣ 45 ባለ 3 ጣት መኮትኮቻ፣ 15 በመጠን የሚለያዩ አልቪሎች (የብረት መቀጥቀጫ)፣ 400 ሜትር የኢንተር ኮም እና 300 ሜትር የማይክ ኬብል ከ1980 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.3. 941 ፍሬ ሲንግል ብራኬት የእንጨት ማስነከሻ ከ1982 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.4. 45 ፓኬት ረጅም የአልጋ ጋንች ከ1983 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.5. 68 እስኳድራ ከ1985 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው መገኘታቸው፤

1.6. 11 ሴራሚክ የሶፍት መስቀያ፣ 2 የሽንት ቤት እና 2 የሻወር ሲንክ፣ 7194 የተለያየ መጠን ያላቸው እርበር ካፕ፣ 6 ያገለገሉ ጉጠት ከ1986 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.7. ከ400 በላይ የሚሆን አጭር የአልጋ ጋንች፣ 33 ፓኬት ባለ10 እስክሮ፣ ከ 2480 በላይ የሚሆኑ ትንሿ የሳጥን ማጠፊያ፣ 73 ፓኬት አንድ ሙሉ ¼ በሰባት የሆነ ቪቴ ከ1991 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.8. 7 የብረት ሞርሳ፣ 10 በሁለት ሰው እና 10 በአንድ ሰው የሚያዝ የእንጨት መቁረጫ መጋዝ፣ 60 የእንጨት ማህሌት (መዶሻ)፣ 3 ሽብልቅ (ድንጋይ መፍለጫ) ከ1993 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.9. 2ጂ- ክለምን፣ 5 ዌልዲንግ ክላፕ፣ ከ45 በላይ የሚሆኑ የተለያ መጠን ያላቸው መፍቻዎች፣ 22 አካፋ፣ 71 የወርክ ሾፕ መጋዝ፣ 176 ሞለድ እና 324 መጋዝ ከ1995 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.10. 17 የቁም ማጭድ፣ 3 Hand Dril፣ 16 የተሽከርካሪ ወንበር እግር፣ 48 ባለ 3ጣት ዶማ፣ 60 ባለ 125 እና 24 ባለ 160 ካስትል ጎማ፣ 116 ሁክ (መቆፈሪያ)፣ 193 ያገለገሉ ባለ አንድ ጣት ዶማ ከ1996 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.11. 10 Genber Corerers ከ1997 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.12. 76 የበር ማጠፊያ (Hinges 3 Hole) ከ2004 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.13. 269 ሬክ መቧጠጫ እና 394 ገሶ (መሬት መቆፈሪያ) ካልታወቀ ጊዜ ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.14. የተለያዩ ሰነዶች ካልታወቀ ጊዜ ጀምሮ በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.15. የተበላሹ ሁለት ባለ 8 ችቡድ በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

1.16. 5 ወጪ የሆኑ ላሚራዎች ከ 4ወር በላይ በግምጃ ቤቱ ውስጥ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

2. በተማሪዎች ምግብ ጥሬ ዕቃ ግምጃ ቤት ቢን ካርድ ከዕቃው ጋር አብሮ ያልተቀመጠ መሆኑ፤

3. በነዳጅ፣ ዘይትና ቅባት ግምጃ ቤት በርካታ በገበሬዎች ሁለገብ ማሰልጠኛ ጽሕፈት ቤት ስም የታተሙ ደረሰኞች፣ የምስክር ወረቀቶችና የተለያዩ ሰነዶች ከ1975 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4. <u>በቋሚና አላቂ ዕቃ ግምጃ ቤት</u>፤

4.1. አምስት 1000ML፣ ስድስት 50ML፣ አራት 100ML፣ ሶስት 500ML በድምሩ 18 ቤከሪ ከ1995 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.2. 9 Valumatics 250ML፣ 84 Valum tube 1ML፣ 1 Pestle & Morese፣ 30 Pepates of 5ML፣ 1 Flascs of 500ML፣ 4 Grind Silinder 250ML፣ 1 White Stem 100ML፣ 1 Beanch Vise፣ 1 Major Jar 2000cc፣ 2 Gest Sprice፣ 3 Grand Celender 500cc & 4 Grand Celender 400cc፣ 8 Explonation Compas እና 2 Reac stro Machine ከ1995 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.3. 2 ቴምራ የስህል ቀለም እና 6 የዘይት ቀለም ከ2001 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.4. 7 ኢንች ጄት 45 ከ2005 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.5. 7 የፎቶ ኮፒ ቶነር ከ2002 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.6. 3 ዚፕ ዲስክ፣ 1 ሚዲየም ኢንተርቫል ላይት፣ 2 PC Toner NP 1010፣ 3 Scren Fieter 17 ench፣ 10 Screne Projection for tab፣ 50 Film Phoma፣ 3 Spayeral wepe፣ 6 Mirror Sterco Scop፣ 18 Rapido Graph tech pens፣ 5 Plastic Scraper እና 7 Soil Thermo meter ከ1991 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.7. ከሁለት መደርደሪያ በላይ የላብራቶር ዕቃዎች ከ1991 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.8. 3T- Square ማስመሪያ ካልታወቀ ጊዜ ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

4.9. የአንዱ ዋጋ ብር 70 የሆነ 160 ቲሸርት ከ2007 ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

5. የተሽከርካሪ መለዋወጫ ተመላሽ ዕቃ ግምጃ ቤት ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ ያልተካሄደ መሆኑ፤

6. <u>**የእንስሳት መድሃኒት ግምጃ ቤት**</u>፤

6.1. ቢን ካርድ ከዕቃው ጋር አብሮ ያልተቀመጠ መሆኑ፤

6.2. በርክክብ ቅጹ ላይ ርክክቡ የተደረገበት ቀን ያልተጻፈ መሆኑ፤

6.3. በግምጃ ቤቱ ውሰጥ በርካታ ጊዜያቸው ያለፈበት መድሃኒቶች ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

7. <u>**የእንስሳት መድሃኒት ሚኒ እስቶር**</u>፤

7.1. ቢን ካርድ ከዕቃው ጋር አብሮ ያልተቀመጠ መሆኑ፤

7.2. በግምጃ ቤቱ ውሰጥ በርካታ ጊዜያቸው ያለፈበት መድኃኒቶች ተቀምጠው መገኘታቸው፤

7.3. በርካታ ያገለገሉ ዕቃዎች ከሁለት ዓመት በላይ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

7.4. በግምጃ ቤቱ ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ ያልተካሄደ መሆኑ፤

8. በእንስሳት መኖ በማቀነባበሪያ ቤቱ ውሰጥ በርካታ ጊዜያቸው ያለፈባቸው (የተበላሹ) መኖ(ፍሩሽካ) ካልተበላሹ መኖዎች ጋር አንድ ላይ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

9. **<u>የጥጆች በረትን በተመለከተ</u>፤**

9.1. **በበረቱ በር ላይ የሚገኘው የእግር መንከሪያ ኬሚካል** (Phoot Path) **የተበላሸ መሆኑ፤**

9.2. **በበረቱ የሚገኘው የጥጆቹ መመገቢያ ባልዲ ከመበላሸቱ የተነሳ ለጥጆቹ አመቺ አለመሆኑ፤**

9.3. **የጥጆቹ መውጫና መግቢያ በር የተገነጠለና በእንጨት ተደግፎ የቆመ መሆኑ፤**

9.4. **በረቱ ጽዳቱ ያልተጠበቀ መሆኑ፤**

10. **<u>የወተት ማቀነባበሪያን በተመለከተ</u>**

10.1. 1 **ትልቅ ዲፕ ፍሪጅ፣** 2 **ረጃጅም ፍሪጆች እና** 1 **ዲፕ ፍሪጁን የሚያንቀሳቅስ የኤሌክትሪክ ማሽን ለበርካታ ዓመታት ያለምንም አገልግሎት በማቀነባበሪያው ውስጥ ተቀምጠው መገኘታቸው፤**

10.2. **የማቀነባበሪያው ክፍል የውሃ ፍሳሽ መስመር የተበላሸ መሆኑ፤**

11. **የተማሪዎች ጤና ጣቢያ መድሃኒት ግምጃ ቤት ውስጥ** 57 First Aid Kit፣ 5 Delivery Kit፣ 9 Phyesitian Kit፣ 2 Shever፣ 4 Cellona (6*3%)፤ 6 Cellona (10*275) ፣ 3 **ሲሊንደር፣** 4 **የድሮ ሞዴል ማይክሮስኮፕ ከ**1989 **ዓ.ም ጀምሮ ያለምንም አገልግሎት በግምጃ ቤቱ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤**

12. **የተማሪዎች ጤና ጣቢያ መድሃኒት ሚኒ እስቶር በግምጃ ቤቱ ውሰጥ በርካታ ጊዜያቸው ያለፈበት መድሃኒቶች ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤**

ታውቋል።

6.4.2. <u>*ሥጋት*</u>

ኮሌጁ መንግሥት ባወጣዉ የንብረት አስተዳደር አዋጅና መመሪያ መሰረት የማይፈጸም ከሆነ፡-

- ***ለንብረት ቁጥጥር ሥርዓት መዳከም ምክንያት ሊሆን ይችላል።***

☞ የመንግሥት ንብረት ለብክነትና ለብልሽት ሊጋለጥ ይችላል።

6.4.3. የማሻሻያ ሃሳብ

ተጠግነው እገልግሎት ሊሰጡ የሚችሉት ንብረቶች እንዲጠገኑ፤ መጠገን የማይችሉት ደግሞ መንግሥት ባወጣው የንብረት አወጋገድ መመሪያ መሰረት እንዲወገዱ እንዲሁም የንብረት አስተዳደሩ መንግሥት ባወጣው የንብረት አያያዝና አጠቃቀም መመሪያ መሠረት እንዲስተካከልና እንዲፈጸም ትኩረት ተሰጥቶት ተገቢው ሥራ መሰራት ይኖርበታል።

6.4.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

1. **የኮንስትራክሽን ዕቃዎች ግምጃ ቤት፤**

1.1. ግምጃ ቤቱ ስፋት ያለው በመሆኑ ምክንያት ቢን ካርዱ ከዕቃዎቹ ጋር አብሮ ቢቀመጥ ለአቧራ ተጋልጦ ሊበላሽ ይችላል በሚል ግንዛቤ ለብልሽት ሊዳረግ በማይችል ሁኔታ ለቢን ካርዶቹ ቦክስ ፋይል ተዘጋጅቶላቸው በቦክስ ፋይል ውስጥ በጽህፈት ቤቱ ውስጥ በማስቀመጥ ስቶክ የማቀናነሱ ሥራ የሚሰራበት አሰራር በመሆኑ በቀጣይ ለተጠቀሰው ችግር መፍትሄ በማድረግ እንዲስተካከል ይደረጋል።

1.2. ከተራ ቁጥር 1.2 እስከ 1.12 በኮሌጁ እንጨትና ብረታ ብረት ወርክሾፕ ውስጥ የተለያዩ የመኖሪያ ቤት ቁሳቁሶችንና የተለያዩ የቢሮ እቃዎችን እያመረተ በሽያጭ በማቅረብ ለኮሌጁና ለአካባቢው መሥሪያቤቶችና ማኅበረሰብ አገልግሎት በሚሰጥበት ወቅት ለምርት ውጤቶች መሥሪያ አገልግሎት ዓላማ እንዲውሉ የተገዙ በመሆናቸውና በኮሌጁ ውስጥ ለሥልጠናው አጋዥ ለጥገና አገልግሎት ከመስጠት በስተቀር በወርክሾፕ ምርት ክፍል የተለያዩ እቃዎች ማምረት ሥራ እንዲቀርና ለሥልጠና ዓላማ ብቻ ትኩረት እንዲደረግ በመደረጉ እና ለምርት ማምረት ሥራ ተገዝተው የነበሩት ጥሬ እቃዎች ሊተርፉ ችሏል። ሌሎችም የተለያዩ ብረታ ብረቶችም ቀደም ሲል ለአርሶ አደሮች የተለያዩ የዕደ ጥበብ ሙያ ሥልጠና በሚሰጥበት ወቅት ለትምህርት መርጃ አገልግሎት

በዕርዳታ የተሰጡና እንዲሁም ሌሎች በሰልጣኝ ተማሪዎች የተመረቱ ምርቶች ናቸው። በመሆኑም ቀደም ብሎ ንብረቶችን በመለየት በተለያዩ የማስወገጃ ዘዴዎች በመጠቀም ከንብረትነት ለማስወገድ እየሰራን ስለሆነ በቅርቡ መፍቴሄ የሚያገኙ ናቸው።

1.3. በተራ ቁጥር 1.13, 1.14, 1.16, በተራ ቁጥር 2 እና 3 የተጠቀሱ የተለያዩ ሰነዶችን ለማስወገድ እንዲቻል አወጋገዱን አስመለክተው ጉዳዩ የሚመለከተውን አካል የጠየቅን በመሆኑ በመመሪያው መሰረት በቅርቡ እንዲወገዱ ይደረጋል።

1.4. በተራ ቁጥር 1.15 የተጠቀሰው ዕቃ ቀደም ሲል ወጪ ያደረገው የሥራ ሂደት በመውሰድ አገልግሎት ላይ እንዲውል ተደርገዋል። በቀጣይ ተመሳሳይ ስህተት እንዳይደገም እርምት ይደረጋል።

2. <u>በቋሚና አላቂ ዕቃዎች ግምጃ ቤት</u>፤

2.1. በቋሚ ዕቃ ግምጃ ቤት ውስጥ ከተራ ቁጥር 4.1 እስከ 4.8 ድረስ የተጠቀሱ ንብረቶች ቀደም ሲል ለትምህርት መርጃ አገልግሎት እንዲውሉ በእርዳታ የተሰጡ ሲሆን ይሰጡ የነበሩት የሥልጠና ዓይነቶች በመቀየራቸው እና አዲስ ለተፈጠሩ ሥልጠናዎች ደግሞ አገልግሎት ሊውሉ የማይችሉ በመሆናቸው ምክንያት የተረፉ ናቸው። በመሆኑም ለኮሌጁ ምንም አገልግሎት የማይሰጡትን በመለየት በቅርቡ ከንብረትነት እንዲወገዱ ይደረጋል።

2.2. በተራ ቁጥር 4.9 የተመለከተው በቁጥር 160 የሆኑ ቲ ሸርቶች በኮሌጁ ውስጥ ለተቋቋመው ለሥርዓተ ጾታ ክለብ ዓላማ አገልግሎት እንዲውሉ የተገዙና የተረፉ ሲሆን በአሁኑ ወቅት ወጪ ሆነው አገልግሎት ላይ እንዲውሉ ተደርገዋል።

3. በተሽከርካሪ መለዋወጫ ተመላሽ ዕቃ ግምጃ ቤት ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ ያልተካሄደ ሲሆን በቀጣይ የማስተካከያ እርምጃ እንወስዳለን።

4. <u>**የእንስሳት መድኃኒት ግምጃ ቤት**</u>፤

በተራ ቁጥር 6.1 **እና** 6.2 **በተጠቀሱት ላይ በቀጣይ የማስተካከያ የእርምት እርምጃ እንወስዳለን። በተራ ቁጥር** 6.3 **የተጠቀሱት ደግሞ ከንብረትነት እንዲወገዱ ጥያቄ የቀረበባቸው በመሆኑ በቅርቡ ተግባራዊ ይደረጋል።**

5. <u>**የእንስሳት መድኃኒት ሚኒ እስቶር**</u>፤

በተራ ቁጥር 7.1 **እና** 7.4 **በተጠቀሱት ላይ በቀጣይ የማስተካከያ የእርምት እርምጃ እንወስዳለን። በተራ ቁጥር** 7.2 **እና** 7.3 **የተጠቀሱት ደግሞ ቀደም ብሎ ከንብረትነት እንዲወገዱ ጥያቄ የቀረበባቸው በመሆኑ በቅርቡ ተግባራዊ ይደረጋል።**

6. **በእንስሳት መኖ በማቀነባበሪያ ቤቱ ውሰጥ በርካታ ጊዜያቸው ያለፈባቸው** (**የተበላሹ**) **መኖ**(**ፍሩሽካ**) **ካልተበላሹ መኖዎች ጋር አንድ ላይ ተቀምጠው የሚገኙ ሲሆን ከንብረትነት እንዲወገዱ ጥያቄ የቀረበባቸው በመሆኑ በቅርቡ ተግባራዊ ይደረጋል።**

7. <u>**የጥጆች በረትን በተመለከተ**</u>፤

በተራ ቁጥር 9.1, 9.3 **እና** 9.4 **በተጠቀሱት ላይ በቀጣይ የማስተካከያ የእርምት እርምጃ እንወስዳለን። በተራ ቁጥር** 9.2 **የተጠቀሰው ደግሞ ቀደም ብሎ በበጀት እጥረት ምክንያት ያልተገዛ በመሆኑ በ**2010 **በጀት ዓመት የሚገዛ በመሆኑ ችግሩ ይቀረፋል።**

8. <u>**የወተት ማቀነባበሪያን በተመለከተ**</u>፤

በተራ ቁጥር 10.1 **የተጠቀሱት ዕቃዎችም ባይሰሩም ተማሪዎች በአካል አይተው ለተግባር ትምህርት መማሪያ አገልግሎት እንዲውሉ ስለሚፈለጉ ነው። በቀጣይ በአዲስ ዕቃዎች ሲተኩ ከንብረትነት እንዲወገዱ ይደረጋል። በተራ ቁጥር** 10.2 **በተጠቀሰው ላይ በቀጣይ የማስተካከያ የእርምት እርምጃ እንወስዳለን።**

9. **በተራ ቁጥር** 11 **እና** 12 **በተጠቀሱት ላይ ቀደም ብሎ እንዲወገዱ ጥያቄ የቀረበባቸው በመሆኑ በቅርቡ ከንብረትነት እንዲወገዱ ይደረጋል።**

6.4.5. የኦዲተሩ አስተያየት

ኮሌጁ በንብረት አስተዳደሩ ላይ የተገለጹ ክፍተቶችን ለማስተካከል እያደረገ ያለው ጥረት የሚበረታታ ሲሆን እርምጃ ተወስዷል ተብለው የተሰጡት ምላሾች አግባብነትና ትክክለኛነት በቀጣይ ኦዲት ወቅት የሚረጋገጡ ይሆናል። ሆኖም ኮሌጁ የጀመረውን ጥረት በማጠናከር የንብረት አስተዳደሩ መንግሥት ባወጣው የንብረት አያያዝና አጠቃቀም መመሪያ መሠረት እንዲስተካከልና እንዲፈጸም ትኩረት ተሰጥቶት ተገቢው ሥራ መሰራት ይኖርበታል።

7. በጀት

7.1. በሥራ ላይ ያልዋለ በጀት፤

7.1.1. ግኝት

ለኮሌጁ ለ2009 በጀት ዓመት ለየፕሮግራሞቹ የተፈቀደው የውስጥ ገቢ በጀትና ካፒታል የወጪ በጀት በሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ፡-

- ✓ ከካፒታል በጀት ብር 4,659,470.25፣
- ✓ ከውስጥ ገቢ በጀት ብር 6,031,771.77 ፣

በድምሩ ብር 10,691,242.02 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ ታውቋል።

(ለዝርዝሩ አባሪ 12 ተያይዟል)

7.1.2. ሥጋት

- ☞ የወጪ ሂሣብ በጀቱ በእቅዱ መሠረት አለመፈፀሙ የኮሌጁን ዓመታዊ የሥራ ውጤት ዝቅ የሚያደርግ ከመሆኑም በተጨማሪ የበጀት ዕቅዱን ትክክለኛነት ላያመለክት ይችላል።
- ☞ በበጀት ሕጉ መሰረት የበጀት ዝውውር ሳይጠየቅ ለየሂሳብ ኮዶቹ ከተፈቀደው በጀት በላይ መጠቀም ተጠያቂነትን ሊያስከትል ይችላል።

7.1.3. የማሻሻያ ሃሳብ

ኮሌጁ የበጀት ዕጥረት ካጋጠመው በቅድሚያ የበጀት ሕጉን ተከትሎ የበጀት ዝውውር መጠየቅ ይኖርበታል። ከዚህም በተጨማሪ ሐገሪቷ

ያላትን ውስን በጀት በማብቃቃት በተገቢው ሥራ ላይ ማዋል ይቻል ዘንድ በተለይም በጎላ ሁኔታ ጥቅም ላይ ሳይውሉ በቀሩት የሂሳብ ኮዶች ላይ በበጀት እቅድ ዝግጅትና አጠቃቀም ወቅት ከፍተኛ ጥንቃቄ ሊደረግ ይገባል፡፡

7.1.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

1. መደበኛና ካፒታል በጀት

☞ በ2009 በጀት ዓመት ከተፈቀደልን በጀት ውስጥ በአብዛኛው የሚፈለገውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ ፈጽመን የቀረ ሲሆን በተወሰኑ የበጀት ኮዶች ላይ ግን የግዥው በጀት የበጀት ዓመቱ ሲጠናቀቅ ጥቂት ቀናቶች ሲቀሩት የተለቀቀ በመሆኑ መጠቀም ያልተቻለ ሲሆን በበጀት ዓመቱ ውስጥ በእያንዳንዱ የበጀት ኮድ ላይ አጠቃቀማችንን የሚገልጽና ያልተጠቀምንበትን ምክንያት የሚገልጽ ሰንጠረዥ በ2009 በጀት ዓመት ከወጪ ቀሪ ቆጠራ ሪፖርት ማብራሪያ በገለጽንበት ወቅት ለማስተባበሪያው ጽህፈት ቤት አሳውቀናል፡፡

☞ ሌላው በበጀት ዓመቱ ውስጥ የተፈቀደልንን በጀት በአግባቡ እንዳንጠቀም ተጽዕኖ ካሳደረብን ውስጥ በግዥ የሥራ ሂደት ባለው የሰው ኃይል እጥረት የተነሳ የጨረታ ውጤቶች በወቅቱ ለአቅራቢዎች በወቅቱ ባለመገለጹ እና የሥራ ውል ሥምምነት ለመፈጸም ፈቃደኛ ባለመሆናቸው ግዥው ሳይፈጸም የቀረ መሆኑን እንገልጻለን፡፡

2. የውስጥ ገቢ በጀት

በበጀት ዓመቱ ይገኛል ተብሎ በአብዛኛው በሰብል ልማት የተያዘው የምርት ሥራ በገጠመን የአየር ንብረት ለውጥ የተጠበቀውን ያህል ገቢ ባለማግኘታችን የተነሳ በተለያዩ የበጀት ኮዶች ላይ በተፈለገው ልክ ግዥ ያልተፈጸመ እና ያልተጠቀምንበት መሆኑን እንገልጻለን፡፡

7.1.5. የኦዲተሩ አስተያየት

1. ኮሌጁ በበጀት ዕቅድ ዝግጅትና አጠቃቀም ላይ ተገቢ የሆነ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል፡፡ በተጨማሪም የበጀት አጠቃቀሙ ላይ ክትትል

በማድረግ እና የማይጠቀምበትን በጀት ለይቶ በማውጣት የበጀት እጥረት ላለባቸው *መሥሪያ* ቤቶች የበጀት ዝውውር ተደርጎ ጥቅም ላይ እንዲውል ማስተባበሪያው ጽህፈት ቤትና ሚኒስቴር *መሥሪያ* ቤቱ እንዲያውቁት እንዲደረግና በዚያው በኩል የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር እንዲያውቀው መደረግ እንዳለበት ለማሳሰብ እንወዳለን፡፡

2. በበጀት ዓመቱ ከውስጥ ገቢ ይገኛል ተብሎ የተያዘው በጀት በተለያዩ ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች ገቢውን ለመሰብሰብ የማይቻል ከሆነ ሁኔታውን በበጀት ዓመቱ ውስጥ በየሩብ ዓመቱ በመገምገም ማስተባበሪያው ጽህፈት ቤትና ሚኒስቴር *መሥሪያ* ቤቱ እንዲያውቁት እንዲደረግና በዚያው በኩል የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር እንዲያውቀው መደረግ እንዳለበት ለማሳሰብ እንወዳለን፡፡

8. ልዩ ልዩ

8.1. በ2008 በጀት አመት ኦዲት ሪፖርት በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶችን በተመለከተ፤

8.1.1. ግኝት

የፌዴራል ዋና ኦዲተር *መሥሪያ* ቤት የ2008 በጀት ዓመት የሂሳብ መግለጫዎችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርጎ ሙያዊ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፣ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት ኮሌጁ ተገቢውን እርምጃ የወሰደ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. ንብረት

- ✓ አገልግሎት የማይሰጡ ሃያ ስድስት (26) ፍሪጆች፣ አንድ የውሃ ሞተር ፓምፕ፣ ሁለት ጄነሬተሮች፣ ወንበሮች፣ በርካታ ኮምፒዩተሮች፣ ታይፕ ራይተር፣ ፕሪንተሮች እንዲሁም የፎቶ ኮፒ ማሽኖች በስቶር ውስጥ ያለአገልግሎት የሚገኝ መሆኑ፤
- ✓ የኮሌጁ ላይብረሪ እየፈራረሰ መሆኑ፤

- ✓ በኮሌጁ ያሉት ከብቶች ከኮሌጁ ውጪ ካሉት ከብቶች ጋር የሚገናኙ መሆኑ፤

2. **<u>ተሽከርካሪ</u>**

- ✓ ሁለት ሞተር ሳይክሎች (የሰሌዳ ቁጥር 4-0075 እና 4-0375) ሊብሬ የሌላቸው መሆኑ፤
- ✓ በከባድ ብልሽት ከአምስት እስከ ስምንት ዓመት ድረስ የቆሙ ሰባት ተሽከርካሪዎች የሚገኙ መሆኑ፤
  (ለዝርዝሩ አባሪ 13 ተያይዟል)

ተገልጸ የኮሌጁን ማህበረሰብ ቀልጣፋ አገልግሎት ማግኘት ይችል ዘንድ ተጠግነው አገልግሎት ሊሰጡ የሚችሉት ንብረቶች እንዲጠገኑ መጠገን የማይችሉት ደግሞ መንግሥት ባወጣው የንብረት አወጋገድ መመሪያ መሰረት እንዲወገዱ ብርቱ ጥረት ሊደረግ እንደሚገባ አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም በዚህ በጀት ዓመት ወቅትም ግኝቶቹ ላይ ማስተካከያ ሳይደረግ ባሉበት ሁኔታ የሚገኙ መሆኑ ታውቋል።

8.1.2. <u>ሥጋት</u>

ኮሌጁ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት የማስተካከያ እርምጃ የማይወሰድ ከሆነ፡-

- ✓ ተጠያቂነትን ሊያስከትል ይችላል።
- ✓ ለውስጥ ቁጥጥር ሥርዓቱ መዳከም፣ ለመንግሥት ገንዘብና ንብረት መባከን እና አለአግባብ መውጣት ምክንያት ሊሆን ይችላል።

8.1.3. <u>የማሻሻያ ሃሳብ</u>

በኦዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የማሻሻያ ሃሳቦች መሰረት አስፈላጊው እርምጃ መወሰድ ይኖርበታል። ለወደፊቱም በኦዲት ሪፖርት በሚሰጡት የማሻሻያ ሃሳቦች መሰረት ተገቢው እርምጃ ለመወሰዱ ተገቢውን ክትትልና ቁጥጥር መደረግ እንዳለበት በድጋሚ እናሳስባለን።

8.1.4. <u>የሥራ አመራሩ ምላሽ</u>

1. <u>ንብረት</u>

- 26 ፍሪጆች ቀደም ብሎ በፌዴራል የመንግሥት ግዥና ንብረት ማስወገድ አገልግሎት በኩል በሽያጭ እንዲወገዱ ዝርዝራቸውን ያቀረብን ሲሆን፣ አገልግሎቱ ባወጣው ግልጽ ጨረታ ላይ ተጫራቾች ባለመቅረባቸው ምክንያት በኮሌጁ በኩል እንዲወገዱ እንዲደረግ በደብዳቤ በተገለጸልን መሰረት በአሁኑ ወቅት በሽያጭ ለማስወገድ ለሽያጭ ኮሚቴ የቀረበ ሲሆን በቅርቡ መፍቴሄ የሚያገኙ ይሆናል።
- የውሃ ሞተር እና ጄኒሬተሮች ለኮሌጁ አገልግሎት የሚሰጡ በመሆናቸው ወጪ በማድረግ አግልግሎት ላይ እንዲውል ይደረጋል።
- ተጠግነው አገልግሎት ሊሰጡ የማይችሉ ወንበሮችን በመለየት አስጠግነን እየተጠቀምንባቸው ሲሆን፣ ሌሌቹ ከጥቅም ውጭ የሆኑና ምንም አገልግሎት ሊሰጡ የማይችሉትን በቅርብ ጊዜ ውስጥ ከንብረትነት እንዲወገዱ ይደረጋል።
- ኮምፒዩተሮች፣ የአማርኛና የእንጊሊዘኛ ታይፕ ራይተሮች፣ ፕሪንተሮች እንዲሁም የፎቶ ኮፒ ማሽኖችን በተመለከተ ቀደም ሲል በተላለፈው ሰርኩላር መሰረት በመገናኛና ኢንፎርሜሽን ሚኒስቴር በኩልመፍቴሄ እንዲሰጣቸው ዝርዝራቸውን ቀርቧል። በተጨማሪም በአካባቢያችን ለሚገኙ ለትምህርት ቢሮዎች ባሉበት ሁኔታ በስጦታ ለማስተላለፍ በደብዳቤ ጠይቀን አምስት ብቻ የወሰዱ ሲሆን ለቀሩት ፈላጊ ሊገኝ ባለመቻሉ መፍትሄ እስኪያገኙ ድረስ እንዲቆዩ ተደርጓል።
- ቤተመጽሐፍቱን (ላይብረሪውን) በባለቤትነት ያስገነባው የእርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ነበር። የሕንጻው ግንባታ ሥራ በከፊል እንደተጠናቀቀ ሕንጻው ለሥራው በመፈለጉ አማካሪ በነበረው የኢትዮጵያ የሕንጻ ዲዛይንና ቁጥጥር አክሲዮን ማህበር አማካይነት የመጀመሪያ ዙር ጊዜያዊ ርክክብ እንዲደረግና ቀሪው

የግንባታ ተግባራት በተቋራጭ በኩል እንዲጠናቀቁና ሙሉ ርክክብ እንዲፈጸም ከሥምምነት ላይ ቢደረስም ተቋራጭ ሥራውን ሙሉ በሙሉ አጠናቆ ሳያስረክብ ከአካባቢው በመልቀቁና በሂደት ሕንጻው ላይ በአጭር ጊዜያት ጉዳት በመድረሱ ተቋራጩ የሕንጻውን ጉዳት በማስተካከል ሙሉ ርክክብ እንዲፈጽም በተደጋጋሚ ለሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ለአማካሪው ድርጅትም በኮሌጁ በኩል ቢገለጽም ተቋራጩ ተገቢውን ለፈጽም አልቻለም። በዚህም ምክንያት ሕንጻው ከፍተኛ ጉዳት ደርሶበት አገልግሎት ከማይሰጥበት ደረጃ ላይ ደርሷል። በመጨረሻም በሕግ አግባብ ተገቢው እርምጃ እንዲወሰድ ለዋናው መሥሪያ ቤት አሳውቀናል።

- የኮሌጁ ክልል ሰፋት ያለውና በአጥር ለማሳጠር ከፍተኛ ወጪና በጀት የሚጠይቅ በመሆኑ ችግሩን በሰከነ ሁኔታ ለመቅረፍ እንዲቻል በተቻለ አቅም በኮሌጁ ዙሪያ ከሚገኙ የአካባቢ ቀበሌ ገበሬ ማኅበራት አመራሮችና ከወረዳው አስተዳደር አካላትና ከፖሊስ አባላት ጋር በመሆን በየጊዜው የውይይት መድረክ በማዘጋጀት ችግሩን ለመፍታት ጥረቶች የሚደረጉ እና በቀጣይም ይህንኑ በማጠናከር የሚሰራ ሲሆን፣ በተጨማሪም የኮሌጁን የጥበቃ ኃይል በማጠናከር የበለጠ ለመከላከል ጥረት ይደረጋል።

2. <u>ተሸከርካሪ</u>

- ሞተር ሳይክሎቹ ከእርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር በስጦታ የተገኙ በመሆናቸው ሊቢሪያቸው እንዲሰጠን ጠይቀናል። በቀጣይ መፍቴሄ የሚያገኝ ይሆናል።
- በአባሪው የሰሌዳ ቁጥሮቻቸው በዝርዝር የተመለከቱት ተሸከርካሪዎች በከባድ ብልሽት የቆሙና ለኮሌጁ ምንም አገልግሎት ሊሰጡ የማይችሉ በመሆናቸው በኮሌጁ በኩል በመወሰን በፌዴራል ግዥና ንብረት ማስወገድ አገልግሎት አማካይነት ባሉበት ሁኔታ በሽያጭ ከንብረትነት እንዲወገዱ ዝርዝራቸውን አስፈላጊ ከሆኑ ደጋፊ ሰነዶች ጋር ያቀረብን

በመሆኑ በቅርቡ በአገልግሎቱ በኩል መፍቴሄ የሚያገኙ ሲሆን፣ አፈጻጸሙንም የምንከታተለው ይሆናል።

8.1.5. <u>የኦዲተሩ አስተያየት</u>

ኮሌጁ ባለፈው በጀት ዓመት ኦዲት ወቅት በንብረት አስተዳደሩ ላይ የተገለጹ ክፍተቶችን ለማስተካከል እያደረገ ያለው ጥረት የሚበረታታ ሲሆን እርምጃ ተወስዷል ተብለው የተሰጡት ምላሾች አግባብነትና ትክክለኛነት በቀጣይ ኦዲት ወቅት የሚረጋገጡ ይሆናል። ሆኖም ኮሌጁ የጀመረውን ጥረት በማጠናከር የንብረት አስተዳደሩ መንግሥት ባወጣው የንብረት አያያዝና አጠቃቀም መመሪያ መሠረት እንዲስተካከልና እንዲፈጸም ትኩረት ተሰጥቶት ተገቢው ሥራ መሰራት ይኖርበታል።

8.2. <u>የትምህርት ዕድል ተጠቃሚ ሆነው በውሉ መሰረት ግዴታቸውን ሳይወጡ የለቀቁ መምህራንን በተመለከተ</u>፤

8.2.1. <u>ግኝት</u>

ኮሌጁ ለሚሰጠው የትምህርት ዕድል የግዴታ ውል የሚያስገባ፤ ዋስ የሚያስጠራ መሆኑን እና የትምህርት ዕድል ያገኙት መምህራን ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ በገቡት የግዴታ ውል መሰረት ግዴታቸውን የሚወጡ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በኮሌጁ በመምህርነት ተቀጥረው ሲያገለግሉ የነበሩ 4 (አራት) መምህራን በተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች የሁለተኛ ዲግሪያቸውን እንዲማሩ የተፈቀደላቸውና ከኮሌጁም ጋር ውል የፈጸሙ ሲሆን በውሉ ተራ ቁጥር 3 ውል ተቀባይ የተሰጣቸውን የነጻ ትምህርት በተፈቀደለት ጊዜ ውስጥ ፈጽመው ሲመለሱ፡-

ሀ. ለመሥሪያ ቤቱ እጅግ ቢያንስ ሥልጠናውን ለተከታተሉበት ጊዜ እጥፍ ለማገልገል፣

ለ. የመመረቂያ ጽሑፋቸውን (የምርምር ጽሁፍ) አንድ ኮፒ በመሥሪያ ቤቱ ቤተ- መጽሐፍት እንዲቀመጥ ለማድረግ፣

ሐ. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ትምህርታቸውን ለማቋረጥ ቢገደዱ በትምህርት ላይ የቆዩበትን ዘመን እጥፍ አገልግሎት ለመስጠት፣

ግዴታ ይኖርባቸዋል። እንዲሁም በውሉ ተራ ቁጥር 4 ላይ በተገለጸው መሰረት የገቡትን ግዴታ ሳወጡ ቢቀሩ በትህምርት ላይ እያሉ ወጪ ሆኖ የተከፈላቸውን የወር ደመወዝ እና ለትምህርት የወጣው አጠቃላይ ወጪ ላይ 15% በመጨመር የመተካት ግዴታ ይኖርባቸዋል ቢልም መምህራኑ የገቡትን ግዴታ ሳይወጡ ሥራቸውን ለቀዋል። ሆኖም ኮሌጁ መምህራኖቹ በገቡት ግዴታ መሰረት ወጪውን እንዲመለሱ ያልተደረገ መሆኑ ታውቋል። (ለዝርዝሩ አባሪ 14 ተያይዟል)

8.2.2. ሥጋት

- ☞ የመንግሥት ገንዘብ ያለአግባብ ሊወጣ ለብክነት ሊጋለጥ ይችላል።
- ☞ ኮሌጁ መምህራንን በማሰልጠን ሊያገኝ የሚገባውን ጥቅም ያሳጣል።

8.2.3. የማሻሻያ ሃሳብ

ኮሌጁ በውሉ መሰረት መምህራኖቹ አገልግሎቱን እንዲሰጡ ወይንም ገንዘቡን እንዲከፍሉ ማድረግ ይኖርበታል። መምህራኖቹ ገንዘቡን ለመክፈል ፍቃደኛ ሆነው ካልተገኙም በሕግ አግባብ እንዲጠየቁ ሊደረግ ይገባል።

8.2.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

- ♦ መምህር ልደተወልድ ፀጋ በዉሉ መሰረት የቀረበለትን የአገልግሎት ጊዜ በዋሱ በኩል ብሩን ለመክፈል ቃል በገባው መሰረት በአራት ወራት ውስጥ ከፍሎ ለመጨረስ ከየካቲት ወር ለመጀመር ለኮሌጁ ማመልከቻ አስገብቶ በሂደት ላይ ይገኛል።
- ♦ መምህር መኳንንት ባዬና መ/ርት ገነት ፍሰሀ በዉሉ መሰረት ክስ ቀርቦባቸው ውሳኔ ተሰጥቶ የአፈጻጸም ሂደቱም በፍርድ ቤት እየተኬደበት ነው።
- ♦ መምህር ጡማይ ሐየሎም የተባለዉም ዉሉ ሲዘጋጅ የቀን አሞላል ስህተት ያለበትና የክፊያ ሰነዶቹም ቀደም ብለዉ ይከፈል የነበረዉ በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በኩል ስለሆነ ከዉሉ በስተቀር ማግኘት ያልተቻለና መምህሩም ሆነ ዋሱም አድራሻቸዉ ሊታወቅ ባለመቻሉ ሊከድበት አልተቻለም።

በአጠቃላይ ከ2005 ዓ.ም በፊት የነበሩ ዉሎች ሲዘጋጁ የትምህርት እድል መሰጠቱን እንጅ ዉሎቹ ጥንቃቄ ተደርጎባቸዉ የማይሰሩ በመሆናቸና የህግ ባለሙያ ባልነበረበት ወቅት የተዘጋጁ ስለነበረ የዉሎች አለመስተካከል በህግ ለመጠየቅ አያስችልም። ለወደፊቱ የነበሩትን ክፍተቶች የምናስተካክል ይሆናል።

8.2.5. የኦዲተሩ አስተያየት

ኮሌጁም ሆነ የትምህርት እድል ያገኙ ሰራተኞች ለተፈራረሙት የውል ስምምነት ተገዢ ሊሆኑ ይገባል። ስለሆነም ኮሌጁ በውሉ መሰረት ግዴታቸውን ያልተወጡ መምህራኖች በገቡት ግዴታ መሰረት ገንዘቡን ተመላሽ እንዲያደርጉ የጀመረውን ጥረት አጠናክሮ መቀጠል ይኖርበታል። ገንዘቡን ለመመለስ ፍቃደኛ የማይሆኑት ደግሞ በህግ አግባብ ሊጠይቅ ይገባል። ለወደፊቱም ግዴታቸውን ሳይወጡ በሚለቁ መምህራን ላይ የሚወሰደው እርምጃ ወቅታዊ ሊሆን ይገባል።

8.3. ክፍት የሥራ መደቦችን በተመለከተ፤

8.3.1. ግኝት

ኮሌጁ በዕቅድ የያዛቸውን ተግባራት በውጤት ለመፈጸም ይችል ዘንድ ክፍት የሥራ መደቦችን በሰው ኃይል መሙላት እንዳለበት ይታመናል። ነገር ግን ለኮሌጁ ከተፈቀዱለት 1001 የሥራ መደቦች ውስጥ በሰው ኃይል የተሞላው 762 ሲሆን 239 (23.87 %) የሥራ መደቦች ክፍት መሆናቸው ታውቋል።

8.3.2. ሥጋት

የተሟላ የሰው ኃይል ባለመሟላቱ ምክንያት ኮሌጁ ዕቅዱን እንዳያሳካ ምክንያት ሊሆን እንዲሁም በአሰራር ላይ ክፍተት ሊፈጥር ይችላል።

8.3.3. የማሻሻያ ሃሳብ

ኮሌጁ በዕቅዱ መሠረት ሥራዎችን ለመፈጸም ይችል ዘንድ ክፍት የሥራ መደቦች በሰው ኃይል እንዲሞሉ ተገቢውን ጥረት ማድረግ ይኖርበታል።

8.3.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

ለኮሌጁ ከተፈቀዱ 1001 ከሰዉ ኃይል ዉስጥ 239 ወይም 24% ክፍት ሲሆን ኮሌጁ የሥራ መደቦቹ በተፈላጊዉ የሰዉ ኃይል እንዲሟሉ ለማድረግ መደቦቹ የረዥም ዓመት የስራ ልምድ የምጠይቁ በመሆኑ ተቀጣሪ ማግኘት ያልተቻለባቸዉ እንዳሉ ሆኖ አስፈላጊዉ ጥረት እየተደረገና ወደፊትም የተሻለ ለመስራት እየተንቀሳቀስን መሆኑን እንገልጻለን።

8.4. የሥጋት ተጋላጭነት ግምገማ ያልተደረገ ስለመሆኑ፤

8.4.1. ግኝት

ኮሌጁ በፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 መሠረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ዓላማዎች ለማስፈጸም ዕቅዶችና ዝርዝር የእለት ተዕለት ተግባራት በማከናወን ሂደት የሚከሰቱ ችግሮችንና የተጋላጭነት ደረጃ ለመለየት የውስጥና የውጪ ኦዲተሮችንና ሌሎች የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በመጠቀም የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ማካሄድ እንዳለባቸው ተመልክቷል። ሆኖም ኮሌጁ የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ማድረግ እንዳለበት መመሪያው ቢያዝም ማዕከሉ የሥጋት ተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ያልተደረገ መሆኑ ታውቋል።

8.4.2. ሥጋት

የሥጋት ተጋላጭነት ዳሰሳ ጥናት ተደርጎ የመፍትሄ አቅጣጫ ካልተቀመጠ ሊያጋጥሙ የሚችሉ ችግሮች ኮሌጁ ዓላማውን እንዳያሳካ እንቅፋት ሊሆኑ ይችላሉ።

8.4.3. የማሻሻያ ሃሳብ

የሥጋት ተጋላጭነት ዳሰሳ በየጊዜው ቢደርግ በውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት ድክመት የተነሳ ሊከሰቱ የሚችሉ ችግርችን ለይቶ ቅድመ ጥንቃቄ ለመውሰድ የሚኖረውን ጥቅም ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ኮሌጁ የሥጋት ተጋላጭነት ዳሰሳ ጥናት እንዲደረግ በመመሪያው መሠረት የበኩሉን ማድረግ ይጠበቅበታል።

8.4.4. የሥራ አመራሩ ምላሽ

የስጋት ተጋላጭነት ግምገማ በኮሌጁ የውስጥ ኦዲተሮች በየጊዜው እየተለየ ለኮሌጁ ሃላፊ ሪፖርት የሚደረግበትና በስራ ላይ ያለ ቢሆንም በኮሌጁ ኋላፊ ጸድቆ ለሚመለከታቸው አካላት ጭምር ተልኮ ጠንካራ ክትትል እየተደረገበት ባለመሆኑ፡-

- የውስጥ ኦዲቱ የተለዩትን 17 (አስራ ሰባት) የስጋት ተጋላጭነት ሁኔታዎችና ዘርፎች የበለጠ ተከታትለን ከተጋላጭነት ለማውጣት የምንሰራበትን ሥርዓት ለመዘርጋት፤
- የኮሌጃችን የለውጥ ስራዎች ክትትል ቡድን የኮሌጁን የስጋት ተጋላጭነት ግምገማ አከናውኖ ሪፖርት እንዲያቀርቡ በሂደት ላይ ስለሆነ ሪፖርቱ እንደተጠናቀቀ በዶክመንቱ ላይ ውይይት በማድረግ ለሚመለከታቸው አካላት በማሰራጨት በጸደቀው ዶክመንት መሰረት ስራዎችን ለመስራት፤

የምንንቀሳቀስ መሆኑን እገልጻለሁ።

በመጨረሻም በኦዲት ወቅት በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ኃላፊዎችና ሰራተኞች ስለተደረገልን የሥራ ትብብር እናመሰግናለን።

አባሪ. 1

<u>የተሰብሳቢ ሒሳብን የቆይታ ጊዜ የሚያሳይ ዝርዝር</u>፤

ተራ ቁጥር	የሂሳብ መደብ ቁጥር	የተሰብሳቢ ሂሳቡ የቆይታ ጊዜ ጊዜ	የቆይታው ጊዜ			ድምር
			ከአንድ ወር አስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ	ከአንድ ዓመት በላይ አስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ	ከአስር ዓመት በላይ የቆየ	
I.	ከካፒታል በጀት					
1	4203	ከ1990 አስከ ሰኔ, 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ	7,172.95	12, 910.00		20,082.95
II.	ከውስጥ ገቢ በጀት					
2	4203	አስከ ሰኔ, 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ			3,767.40	3,767.40
ጠቅላላ ድምር			7,172.95	12, 910.00	3,767.40	23,850.35

አባሪ . 2

<u>መደበኛ የሒሳብ ሚዛናቸውን ያልጠበቁ ሂሳቦችን የሚያሳይ ዝርዝር፤</u>

ሂሳብ መደብ	የተቀጽላ ሌጀር ቁጥር	ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም ተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ	
		ዴቢት	በክሬዲት
4203	0042		2,054.55
5002	02	1,279.58	
5002	1	728.08	
5002	6	39.50	
ድምር		**2,047.16**	

አባሪ. 3

<u>የማስተካከያውን ምዝገባ ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ ዝርዝር፤</u>

ተራ ቁጥር	ቀን	የሂሳብ ምዝገባ ማዘዣ ቁጥር	የሂሳብ መደብ	የገንዘብ መጠን	
				ዴቢት	ክሬዲት
1.	30/10/09	29566	4101	79,202.51	
			6257		79,202.51
2.	30/10/09	29572	4101	3,752.04	
			6231		3,752.04
ድምር				82,954.55	82,954.55

አባሪ. 4

<u>በትክክለኛው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ ሂሳብ ዝርዝር</u>፤

ተራ ቁጥር	ወጪ የተያዘበት ቀን	የወጪ ደረሰኝ ቁጥር	የወጪው ምክንያት	የወጪው የሂሳብ መደብ		የገንዘብ ልክ
				የተመዘገበው	መመዝገብ የነበረበት	
1.	07/03/09	44272	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
2.	23/03/09	44410	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
3.	23/03/09	44409	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
4.	04/04/09	44495	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
5.	02/05/09	44751	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
6.	29/06/09	45211	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	800.00
7.	10/08/09	45496	ልዩ ቁርጥ አበል ክፍያ ለሹፌርና ለሹፌር ረዳት	6116	6121	2,600.00
ጠቅላላ ድምር						**16,400.00**

አባሪ . 5

በፋይናንስ መመሪያው መሰረት ያልተመዘገበና ያልተፈጸመ የኮንትራክተር ክፍያ፤

I.		ክፍያው የተፈጸመው ፡- ቢሃ ኮንስትራክሽን (ሌክቸር ሆል ክላስ ሩም እና መልቲፐርፐዝ ሩም)									
ቀን	የባንክ ወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር	በመስሪያ ቤቱ ሂሳብ ክፍል በየደረጃው ክፍያ ሲፈጸም የተመዘገበ									
		በዴቢት			Reason	በክሬዲት					
		6323	4251	5001		5001	5059	5006	5061	4251	4103
29/10/2005	050010		2,443,817.00				318,758.74	42,501.17			2,082,557.09
29/02/2006	050025		1,716,278.00				223,862.35	29,848.31			1,462,567.34
22/04/2006	050035		4,004,647.00		Advance payment		522,345.26	69,646.03			3,412,655.71
30/10/2006	035631	12,028,347.87	0.00	0.00	Actual payment	9,727,272.62	1,568,914.94	209,188.66	522,971.65		0.00
02/12/2006	080481	0.00	0.00	12,028,347.87	Actual payment		1,568,914.94	209,188.66	522,971.65		9,727,272.62
30/04/2007	080867	0.00	6,408,781.49	0.00	Advance payment		835,928.02	111,457.07			5461396.40
05/08/2007	080883	0.00	11,782,832.24	0.00	Advance payment		1,536,891.16	204,918.82			10,041,022.26
29/10/2007	259521	7,105,840.09	0.00	0.00	Actual payment		533,571.20	71,142.82	308,949.57	3,061,470.07	3,130,706.43
08/04/2008	260216	11,358,730.96	0.00	0.00	Actual payment		697,357.05	92,980.94	493,857.86	6,086,405.61	3,988,129.50
30/10/2006	35631	0.00		(2,301,075.25)	Actual payment		(1,568,914.94)	(209188.66)	(522,971.65)		
30/10/2008	774164	6,794,242.81			Actual payment		886,205.59	118,160.75			5,789,876.47
20/04/2009	JV 29318	3,554,603.86							449,949.86	3,104,654.00	
02/10/2009	260527	15,215,597.90			Actual payment		1,325,649.27	176,753.24	661,547.73	5,151,518.99	7,900,128.67
ድምር		56,057,363.49	26,356,355.73	9,727,272.62		9,727,272.62	8,449,483.58	1,126,597.81	2,437,276.67	17,404,048.67	52,996,312.49

II.		ክፍያው የተፈጸመው ድርጅት ሥም፡- ቢሃ ኮንስትራክሽን (ሌክቸር ሆል ክላስ ሩም እና መልቲፐርፐዝ ሩም)							
አጠቃላይ ውል የተገባበት የኮንትራት ክፍያ		የወጪው ምክንያት	የቅድሚያ ክፍያው ሲፈጸምና ለተሰራው ሥራ ክፍያ ሲፈጸም መከናወን የነበረበት ምዝገባ						
የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ሳይጨምር	የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ጨምሮ		በዴቢት		በክሬዲት				
			6322	4251	5059	5006	5061	4251	4103
ብር 76,395,234.00	ብር 87,854,519.10	Advance payment 30%		26,356,355.73	3,437,785.53				22,918,570.2
Advance repayment 37.5%									
From 1st up to 6th			56,057,363.49		4,569,893.76	438,709.80	2,437,276.67	21,021,511.31	27,589,971.95
ድምር			56,057,363.49	26,356,355.73	8,007,679.29	438,709.80	2,437,276.67	21,021,511.31	50,508,542.15

III. ማጠቃለያ								
ክፍያው የተፈጸመው ድርጅት ሥም ፡ ቢሃ ኮንስትራክሽን (ሌክቸር ሆል ክላስ ሩም እና መልቲፐርፐዝ ሩም)								
የሒሳቡ መደብ	በመስሪያ ቤቱ ሂሳብ ክፍል በየደረጃው ክፍያ ሲፈጸም የተደረገ አጠቃላይ ምዝገባ		ክፍያዎቹ በአንድነት ቢፈጸሙ ሊሆን የሚገባው ምዝገባ		ተገቢው ማስተካከያ ሊሰራለት የሚገባ ሂሳብ			ምርመራ
	ዴቢት	ክሬዲት	ዴቢት	ክሬዲት	የሒሳቡ መደብ	ዴቢት	ክሬዲት	
6323	56,057,363.49		56,057,363.49		6323			
5059		8,449,483.58		8,007,679.29	5059	441,804.29		በብልጫ የተቀነሰ የተጨማሪ እሴት ታክስ በመሆኑ ነው፡፡
5006		1,126,597.81		438,709.80	5006	687,888.01		በብልጫ የተቀነሰ የቅድሚያ ግብር በመሆኑ ነው፡፡
4251	26,356,355.73	17,404,048.67	26,356,355.73	21,021,511.31	4251		3,617,462.64	ያልተቀነሰ የቅድሚያ ክፍያ ተመላሽ ሂሳብ በመሆኑ ነው፡፡
5061		2,437,276.67		2,437,276.67	5061			
4103		52,996,312.49		50,508,542.15	4103	2,487,770.34		በብልጫ የተከፈለ የጥሬ ገንዘብ ሂሳብ በመሆኑ ነው፡፡
ድምር	78,859,115.36	78,859,115.36	82,413,719.22	82,413,719.22		3,617,462.64	3,617,462.64	

I.		ክፍያው የተፈጸመው ፡ 3M ኢንጂነሪንግና ኮንስትራክሽን ኃ.የተ.የግ.ማህበር (የተማሪዎች መኖሪያ ቤት ግንባታ)								
ቀን	የባንክ ወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር	በመስሪያ ቤቱ ሂሳብ ክፍል በየደረጃው ክፍያ ሲፈጸም የተመዘገበ								
		በዴቢት			በክሬዲት					
		6323	5061	4251	Reason	5059	5006	5061	4251	4103
29/10/2005	**050009**			**4,998,110.08**	**Advance payment**	**651,927.40**	**86,923.65**			**4,259,259.03**
29/02/2006	050024			5,853,982.00	Advance payment	763,562.87	101,808.38			4,988,610.75
26/10/2006	**080320**			**4,464,411.30**	**Advance payment**	**582,314.52**	**77,641.94**			**3,804,454.84**
30/10/2006	**080337**	**6,681,257.27**		**0.00**	**Actual payment**	**686,213.12**	**91,495.08**	**290,489.45**	**1,129,800.00**	**4,483,259.62**
27/06/2007	**2596334**	**5,043,893.11**		**0.00**		**495,201.18**	**66,026.83**	**448,037.41**	**1,742,551.88**	**2,292,075.81**
01/10/2007	**36100**	**(1,420,290.05)**		**0.00**	**Adjustment**	**0.00**	**0.00**	**(290,489.45)**	**(1,129,800.60)**	**0.00**
15/10/2007	**259759**	**3,596,940.03**		**0.00**		**337,064.38**	**44,941.91**	**156,388.69**	**608,242.56**	**2,450,302.49**
19/02/2008	**260152**	**0.00**		**10,000,000.00**	**Advance payment**	**1,304,347.83**	**173,913.04**		**0.00**	**8,521,739.13**
28/10/2008	**774100**	**0.00**		**1,299,666.00**	**Advance payment**	**169,521.65**	**22,602.89**		**0.00**	**1,107,541.46**
09/02/2009	**260186**	**7,115,008.18**			**Actual payment**	**302,620.14**	**40,349.35**	**309,348.18**	**4,794,920.46**	**1,667,770.05**
09/02/2009	**260184**				**Actual payment**	**80,610.38**	**10,748.05**		**(618,012.90)**	**526,654.47**
30/08/2009	**260513**	**7,047,939.95**			**Actual payment**	**570,129.51**	**76,017.27**	**306,432.18**	**2,676,947.07**	**3,418,413.92**
05/10//2009	**260528**	**3,019,032.99**			**Actual payment**	**255,961.49**	**34,128.20**	**131,262.30**	**1,056,661.55**	**1,541,019.45**
05/10/2009	**260529**	**5,416,656.06**			**Actual payment**	**459,238.23**	**61,231.76**	**235,506.79**	**1,895,829.62**	**2,764,849.66**
19/10/2009	**260538**	**2,239,706.12**				**189,888.13**	**25,318.42**	**97,378.52**	**783,897.14**	**1,143,223.91**
ድምር		**38,740,143.66**		**26,616,169.38**		**6,848,600.83**	**913,146.77**	**1,684,354.07**	**12,941,036.78**	**42,969,174.59**

II. አጠቃላይ ውል የተገባበት የኮንትራት ክፍያ		3M ኢንጂነሪንግና ኮንስትራክሽን ኃ.የተ.የግ.ማህበር							
			የቅድሚያ ክፍያው ሲፈጸምና ለተሰራው ሥራ ክፍያ ሲፈጸም መከናወን የነበረበት ምዝገባ						
የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ሳይጨምር	የተጨማሪ ዕሴት ታክስን ጨምሮ	የወጪው ምክንያት	በዴቢት		በክሬዲት				
			6323	4251	5059	5006	5061	4251	4103
ብር 79,140,532.32	ብር 91,011,612.17	Advance payment 29.24480596%		26,616,169.38	3,471,674.27				23,144,495.11
Advance repayment 36.55600734%		If All in one payment	38,740,143.66		3,205,864.42	303,183.73	1,684,354.07	14,161,849.76	19,384,891.68
ድምር			38,740,143.66	26,616,169.38	6,677,538.69	303,183.73	1,684,354.07	14,161,849.76	42,529,386.79

III. ማጠቃለያ								
ክፍያው የተፈጸመው ድርጅት ሥም ፡ 3M ኢንጂነሪንግና ኮንስትራክሽን ኃ.የተ.የግ.ማህበር								
የሒሳቡ መደብ	በመስሪያ ቤቱ ሂሳብ ክፍል በየደረጃው ክፍያ ሲፈጸም የተደረገ አጠቃላይ ምዝገባ		ክፍያዎቹ በአንድነት ቢፈጸሙ ሊሆን የሚገባው ምዝገባ		ተገቢው ማስተካከያ ሊሰራለት የሚገባ ሂሳብ			ምርመራ
	ዴቢት	ክሬዲት	ዴቢት	ክሬዲት	የሒሳቡ መደብ	ዴቢት	ክሬዲት	
6323	38,740,143.66		38,740,143.66		6323			
5059		6,848,600.83		6,677,538.69	5059	171,062.14		በብልጫ የተቀነሰ የተጨማሪ እሴት ታክስ በመሆኑ ነው ፡፡
5006		913,146.77		303,183.73	5006	609,963.04		በብልጫ የተቀነሰ የቅድሚያ ግብር ሂሳብ በመሆኑ ነው፡፡
4251	26,616,169.38	12,941,036.78	26,616,169.38	14,161,849.76	4251		1,220,812.98	ያልተመለሰ የቅድሚያ ክፍያ ሂሳብ በመሆኑ ነው ፡፡
5061		1,684,354.07		1,684,354.07	5061			
4103		42,969,174.59		42,529,386.79	4103	439,787.80		በብልጫ የተከፈለ የጥሬ ገንዘብ ሂሳብ በመሆኑ ነው ፡፡
ድምር	40,517,969.74	40,517,969.74	40,517,969.74	40,517,969.74		1,220,812.98	1,220,812.98	

አባሪ. 7

ለአማካሪ የተፈጸመውን ክፍያ የሚያሳይ ዝርዝር፤

ቀን	የወጪ ደረሰኝ ቁጥር	የገንዘቡ መጠን
በ2006 በጀት ዓመት		
11/10/2006	080311	460,000.00
ድምር		**460,000.00**
በ2007 በጀት ዓመት		
22/05/2007	080869	115,000.00
24/10/2007	259802	345,000.00
ድምር		**460,000.00**
በ2008 በጀት ዓመት		
02/07/2008	259838	345,000.00
29/07/2008	259844	230,000.00
30/10/2008	773930	575,000.00
30/10/2008	773933	805,000.00
ድምር		**1,955,000.00**
በ 2009 በጀት ዓመት		
20/04/2009	774355	345,000.00
11/07/2009	774374	345,000.00
19/10/2009	774392	345,000.00
30/10/2009	773303	115,000.00
ድምር		**1,150,000.00**
ጠቅላላ ድምር		**4,025,000.00**
የውሉ ጠቅላላ ዋጋ		**1,857,181.90**
ከውሉ በላይ የተከፈለ		**2,167,818.10**

አባሪ. 8

ለመዝናኛ ክበቡ በብድር ተሰጥቶ ተመላሽ ያልተደረገ ሽቀጣ ሸቀጥና ለምግብ አገልግሎት የሚውሉ ግብዓቶች፤

ተራ ቁጥር	የወሰዱበት ቀን	የእቃው አይነት	ብዛት	መስፈሪያ	ያንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ	ግምጃ ቤት
1.	30/05/08	የጤፍ ዱቄት	1.25	በኩንታል	1,427.00	1,783.75	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
2.	14/08/08	የጤፍ ዱቄት	3	በኩንታል	1,427.00	4,281.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
3.	19/08/08	የጤፍ ዱቄት	3	በኩንታል	1,427.00	4,281.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
4.	28/10/08	የጤፍ ዱቄት	14.34	በኩንታል	1,427.00	20,463.18	ከወፍጮ ቤት
5.	15/11/08	የጤፍ ዱቄት	2.21	በኩንታል	1,427.00	3,153.67	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
6.	19/11/08	ሠርገኛ ጤፍ	30	በኩንታል	1,427.00	42,810.00	ከወፍጮ ቤት
7.	03/13/08	ሠርገኛ ጤፍ	10	በኩንታል	1,427.00	14,270.00	ከወፍጮ ቤት
		ድምር				**91,042.60**	
8.	22/10/08	ፉርኖ ዱቄት	30	በኩንታል	1,427.00	42,810.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
9.	25/05/08	ፉርኖ ዱቄት	5	በኩንታል	1,427.00	7,135.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
10.	25/11/08	ፉርኖ ዱቄት	5	በኩንታል	1,427.00	7,135.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
		ድምር				**57,080.00**	
11.	15/04/08	የቲማቲም ድልህ	24	በቁጥር			ከተማሪዎች ምግብ ቤት
12.	17/10/08	ቀይ ሽንኩርት	412	በኪሎ ግራም			ከተማሪዎች ምግብ ቤት
13.	17/10/08	ድንች	180	በኪሎ ግራም			ከተማሪዎች ምግብ ቤት
14.	17/10/08	ካሮት	50	በኪሎ ግራም			ከተማሪዎች ምግብ ቤት
15.	30/10/08	ቀይ ሽንኩርት	30	በኪሎ ግራም			ከተማሪዎች ምግብ ቤት
16.	04/05/08	የምግብ ዘይት	10	በሊትር	65.00	650.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት

ተራ ቁጥር	የወሰዱበት ቀን	የእቃው አይነት	ብዛት	መስፈሪያ	ያንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ	ግምጃ ቤት
17.	25/05/08	የምግብ ዘይት	40	በሊትር	79.90	3,196.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
18.	07/06/08	የምግብ ዘይት	20	በሊትር	79.90	1,598.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
19.	02/07/08	የምግብ ዘይት	20	በሊትር	79.90	1,598.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
20.	12/08/08	የምግብ ዘይት	20	በሊትር	79.90	1,598.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
21.	15/10/08	የምግብ ዘይት	20	በሊትር	79.90	1,598.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
22.	19/10/08	የምግብ ዘይት	36	በሊትር	79.90	2,876.4	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
23.	02/12/08	የምግብ ዘይት	40	በሊትር	79.90	3,196.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
		ድምር				**16,310.40**	
24.	24/05/08	ስኳር	1	በኩንታል	1,332.00	1,332.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
25.	30/05/08	ስኳር	3	በኩንታል	1,332.00	3,996.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
26.	18/06/08	ስኳር	2	በኩንታል	1,332.00	2,664.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
27.	28/06/08	ስኳር	0.5	በኩንታል	1,332.00	666.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
28.	07/08/08	ስኳር	1	በኩንታል	1,332.00	1,332.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
29.	12/08/08	ስኳር	1	በኩንታል	1,332.00	1,332.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
		ድምር				**11,322.00**	
30.	19/03/08	በርበሬ የተፈጨ	30	በኪሎግራም	95.00	2,850.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
31.	07/04/08	በርበሬ የተፈጨ	10	በኪሎግራም	95.00	950.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
32.	30/05/08	በርበሬ የተፈጨ	50	በኪሎግራም	95.00	4,750.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
33.	18/06/08	በርበሬ የተፈጨ	20	በኪሎግራም	95.00	1,900.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት

ተራ ቁጥር	የወሰዱበት ቀን	የእቃው አይነት	ብዛት	መስፈሪያ	ያንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ	ግምጃ ቤት
34.	28/06/08	በርበሬ የተፈጨ	32	በኪሎግራም	95.00	3,040.00	ከተማሪዎች ምግብ ቤት
35.	13/05/08	የተፈጨ በርበሬ	50	በኪሎግራም	95.00	4,750.00	ከወፍጮ ቤት
36.	07/04/08	የተፈጨ በርበሬ	100	በኪሎግራም	95.00	9,500.00	ከወፍጮ ቤት
		ድምር				**27,740.00**	
		ጠቅላላ ድምር				**203,495.00**	

አባሪ. 9

<u>በዱቤ የተሰጡ ሰንጋዎች፣ በጎችና የእርባታ እንስሳት ዝርዝር፤</u>

ተራ ቁጥር	ወጪ ያደረገው ሰራተኛ ስም	የእንስሳቱ አይነት	የእንስሳቱ ብዛት	ክብደት በኪሎ ግራም	የአንድ ኪሎ ዋጋ	ጠቅለላ ዋጋ
1.	በአቶ ሐጂ መሀመድ	ሰንጋ	3	860	24.77	21,302.20
2.	ወ/ሮ ፋጡማ ኤዶ	ሰንጋ	1	320	21.53	6,889.60
			11	3,460	24.77	85,704.20
3.	በቀጥታ ወጪ የሆኑ	ላም	1	470	14.78	6,946.60
		ታዳጊ ጥጆች፣ ወይፈኖች እና ኮርማዎች	14	3670	16.46	60,408.20
4.	አቶ አስጨናቂ ተስፋዬ	በጎች	8	244	15.05	3,672.20
ጠቅላላ ድምር						184,923.00

አባሪ. 10

የኮሌጁ ሰራተኞች በእጃቸው ይገኙ የነበሩትን ንብረቶች ለማስረከባቸው ማስረጃ ያልቀረበላቸው ዝርዝር፤

ተራ ቁጥር	የሰራተኛው ሥም	መሥሪያ ቤቱን የለቀቁበት ጊዜ	የስራ ድርሻ	ተመላሽ ለመደረጋቸው ማስረጃ ያልቀረበላቸው እቃዎች ዝርዝር	ብዛት
1.	አቶ አበራ በቀለ	የካቲት 1 ቀን 2009 ዓ.ም	የሰብል፣ ተፈትሮ ሀብት ልማትና ቴ/ብ/ሽ/ዳ/ዳይሬክተር	የስም ቲተር	1
				የሰነድ መያዣ ቦርሳ	1
				ሄልሜት	1
				ዊንድ ሼልድ	1
				ኤም ቦክስ	1
				ሃንድል ግሎቭ	1
				ፍላሽ ዲስክ ባለ 4GB	1
2.	አቶ ለማ ዱጎ	ታህሳስ 1 ቀን 2009 ዓ.ም	ኢንስትራክተር	ዴስክ ቶፕ ኮምፒዩተር	7
				ፕሪንተር	1
				UPS	1
				IBM Computer	1
				ቲተር	1
3.	አቶ ወልዴ ተፈራ		ኢንስትራክተር	ቶሽባ ላፕ ቶፕ	1
4.	በሃይሉ ሳሙኤል	ጥቅምት 28 ቀን 2009 ዓ.ም	ኢንስትራክተር	ቶሽባ ሳተላይት፣	1
5.	ሰላማ ገ/ስላሴ	መጋቢት 1 ቀን 2008	ኢንስትራክተር	ፍላሽ ዲስክ ባለ 4GB	2
				ፍላሽ ዲስክ ባለ 2GB	10
				Sony 2x-100 Projector	3
				የሞተር ሳይክል መፍቻ	1
				ሄልሜት	1
				ካንዴላ መፍቻ	1
				የሞተር ሳይክል ቦክስ	1
				ሳኒያ ቦርሳ	1

አባሪ. 11

ለቋሚ ንብረቶች የመቆጣጠሪያ ካርድ (UC) ያልተዘጋጀላቸው መምህራኖች ዝርዝር፤

ተራ ቁጥር	የሰራተኛው ሥም	የስራ ድርሻ
1.	አቶ ልደትወልድ ጸጋ	ኢንስትራክተር
2.	ገነት ፍስሃ	ኢንስትራክተር
3.	መኳንንት ባዬ	ኢንስትራክተር
4.	አብርሃም ኡርሚሳ	ኢንስትራክተር
5.	ተስፋዬ ቱሉ	ኢንስትራክተር
6.	አበባየሁ ጌታሁን	ኢንስትራክተር
7.	ደረጀ ካሳሁን	ኢንስትራክተር
8.	አስራት ፍቅሩ	ኢንስትራክተር
9.	ግርማ ነመራ	ኢንስትራክተር
10.	አስካለ ደሳለኝ	ኢንስትራክተር

አባሪ. 12

<u>ከ10% በላይ ያልተሰራበት በጀትና ለየሂሳብ ኮዶቹ</u>

<u>ከተደለደለው በጀት በላይ የወጣ ሂሳብ ዝርዝር፤</u>

የሂሳብ መደብ	የተፈቀደ በጀት	ለየሂሳብ ኮዶቹ ከተደለደለው በጀት			
		ሥራ ላይ የዋለ	ያልተሰራበት በጀት	በላይ የወጣ	በፐርሰንት በ(%)
I. የካፒታል በጀት					
6211	**2,700,370.00**	**1,985,894.65**	**714,475.35**		**26**
6212	**350,000.00**	**282,167.82**	**67,832.18**		**19**
6213	**135,600.00**	**70,764.06**	**64,835.94**		**48**
6214	**92,275.00**	**69,068.92**	**23,206.08**		**25**
6215	**800,000.00**	**547,962.38**	**252,037.62**		**31**
6217	**1,880,000.00**	**1,154,458.95**	**725,541.05**		**39**
6218	**850,000.00**	**529,167.07**	**320,832.93**		**38**
6219	**40,000.00**	**11,805.73**	**28,194.27**		**70**
6221	**60,000.00**	**4,982.25**	**55,017.75**		**92**
6222	**190,000.00**	**8,288.00**	**181,712.00**		**96**
6232	**35,000.00**	**31,240.66**	**3,759.34**		**11**
6233	**160,000.00**	**139,087.77**	**20,912.23**		**13**
6241	**2,180,000.00**	**1,831,815.78**	**348,184.22**		**16**
6243	**20,000.00**	**6,080.52**	**13,919.48**		**70**
6244	**1,269,400.00**	**245,990.74**	**1,023,409.26**		**81**
6253	**90,000.00**	**15,753.26**	**74,246.74**		**82**
6255	**90,000.00**	**43,993.82**	**46,006.18**		**51**
6256	**97,450.00**	**58,183.22**	**39,266.78**		**40**
6257	**665,820.00**	**238,459.47**	**427,360.53**		**64**
6258	**300,000.00**	**236,860.03**	**63139.97**		**21**
6259	**2,000.00**	**1,542.40**	**457.6**		**23**
6313	**332,000.00**	**272,501.15**	**59,498.85**		**18**
6314	**150,000.00**	**90,376.10**	**59,623.90**		**40**
6315	**48,000.00**	**2,000.00**	**46,000.00**		**96**
ድምር	**12,537,915.00**	**7,878,444.75**	**4,659,470.25**		
II. **ከውስጥ ገቢ የወጪ በጀት**					
6114	**654,280.00**	**557,065.00**	**97,215.00**		**15**
6212	**62,570.00**	**42,771.95**	**19,798.05**		**32**
6213	**3,850.00**	**460.00**	**3,390.00**		**88**
6214	**50,000.00**	**39,609.87**	**10,390.13**		**21**

የሂሳብ መደብ	የተፈቀደ በጀት	ለየሂሳብ ኮዶቹ ከተደለደለው በጀት			
		ሥራ ላይ የዋለ	ያልተሰራበት በጀት	በላይ የወጣ	በፐርሰንት በ(%)
6217	**1,723,820.00**	**1,119,524.15**	**604,295.85**		**35**
6218	**908,340.00**	**344,560.35**	**563,779.65**		**62**
6219	**9,390.00**	**-**	**9,390.00**		**100**
6221	**2,402,600.00**	**650,692.96**	**1,751,907.04**		**73**
6243	**1,656,000.00**	**123,355.19**	**1,532,644.81**		**93**
6313	**382,000.00**	**34,632.00**	**347,368.00**		**91**
6315	**807,000.00**	**181,915.00**	**625,085.00**		**77**
6231	**157,740.00**	**140,685.50**	**17,054.50**		**11**
6232	**10,500.00**	**2,759.76**	**7,740.24**		**74**
6252	**361,720.00**		**361,720.00**		**100**
6253	**50,000.00**	**8,728.51**	**41,271.49**		**83**
6255	**40,000.00**	**14,968.00**	**25,032.00**		**63**
6256	**14,000**	**309.99**	**13,690.01**		**98**
ድምር	**9,293,810.00**	**3,262,038.23**	**6,031,771.77**		
ጠቅላላ ድምር	**21,831,725.00**	**11,140,482.98**	**10,691,242.02**		

አባሪ. 13

<u>አገልግሎት የማይሰጡና በብልሽት ምክንያት የቆሙ ተሽከርካሪዎች ዝርዝር</u> ፤

ተራ ቁጥር	የመኪናው ዓይነት	የታርጋ ቁጥር	አገልግሎት የማይሰጡና በብልሽት ምክንያት የቆሙ ተሽከርካሪዎች
1.	የጭነት ቼቪሮሌት	4-25413	✓
2.	የጭነት መኪና 619NIP	4-01720	✓
3.	የጭነት ፊያት መኪና	4-01721	✓
4.	ድርብ ተግባር ፎርድ መኪና	4-04499	✓
5.	ድርብ ተግባር ኒሳን	4-00626	✓
6.	ድርብ ተግባር ቶዮታ	4-08413	✓
7.	የመስክ ቶዮታ	4-01635	✓

አባሪ. 14

<u>የትምህርት ዕድል ተጠቃሚ የሆኑ ነገር ግን በውሉ መሰረት ግዴታቸውን ሳይወጡ የለቀቁ መምህራንን ዝርዝር፣</u>

ተራ ቁጥር	የመምህሩ/ሯ ሥም	የደመወዝ መጠን	ትምህርቱን የጀመሩበት ቀን	ትምህርቱን የጨረሱበት ቀን	ከስራ የለቀቁበት ቀን
1.	መምህር ልደትወልድ ጸጋ	10,470.00	ሀምሌ /2005	ሀምሌ /2008	ጥቅምት 28,2009
2.	መምህር መኳንንት ባዬ	10,470.00	ሀምሌ /2006	መስከረም /2009	ጥቅምት 07,2009
3.	መምህርት ገነት ፍሰሃ	6,100.00	ሚያዝያ/2005	ሚያዝያ /2008	ጥቅምት 07,2009
4.	መመሕር ጡማይ ሐይሎም				

<u>በሥራ አመራር ሪፖርት በተጠቀሱት የኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሃሳቦች አተገባበር መርዓ-ግብር</u>

የኦዲት ተደራጊ መሥሪያ ቤት ስም:- ____________________________

ኦዲት የተደረገው ሂሳብ በጀት ዓመት:- ____________________________

የተዘጋጀበት ቀን:- ___________________

ተራ ቁጥር	የኦዲት ግኝቶች	የተሰጡት የማሻሻያ ሃሳቦች	እስከአሁን የተወሰዱ ማስተካከያ እርምጃዎች	ቀሪ ማሻሻያ ሃሳቦች ተግባራዊ የሚደረጉበት ጊዜ	ኃላፊነት የተሰጠው የሥራ ክፍል	ምርመራ

<u>ማሳሰቢያ</u>:- ይህ መርዓ-ግብር እና የኦዲት ሪፖርቱ ለመ/ቤትዎ እንደደረሰ የተወሰዱ እርምጃዎች በአስቸኳይ ተሞልቶ በ15 ቀናት ውስጥ ለመ/ቤታችን ካልተመለሰ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በምናቀርበው ዓመታዊ ሪፖርት ውስጥ "ለኦዲት ሪፖርት ማሻሻያ ሃሳቦች አተገባበር መርዓ-ግብር መልስ ያልላኩ መሥሪያ ቤቶች" ዝርዝር ውስጥ እና እርምጃ አለመወሰዱ ተጠቅሶ ለምክር ቤቱ ሪፖርት የሚቀርብ መሆኑን እንገልፃለን።